

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 60 c.

ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, SPALIS — OCTOBER 14, 1989

Nr. 201

Partijos vadas pasirašė paktą su Liaudies Frontu

Savisaugos daliniai respublikos apsaugai

Baku. — Azerbaidžano Komunistų partijos vadas susitaikė su tautiniu judėjimu šioje respublikoje, pasirašydamas paktą su neoficialiu politiniu sąjūdžiu, įskaitant ir paskelbtą embargo prieš Armėniją.

Ne viešas „protokolas“ su Azerbaidžano Liaudies frontu reiškia dramatišką posūkį šioje Kaspijos jūros respublikoje, kurioje Komunistų partija turėjo feodales teises ir bet koks tautinis judėjimas buvo netoleruojamas. Rugšėjo 13 d. pasirašydamas paktą, partijos vadas K. Vezirovas išpildė sąjūdininkų dešimt prašymų, įskaitant ir Azerbaidžano Liaudies Fronto legalizavimą, karo meto stovio atšaukimą ir svarbiausia — sušaukimą specialios Aukščiausios Tarybos sesijos, kurioje būtų prarastas naujas suvereniteto įstatymas, praneša New York Times biuras iš Maskvos.

Paruoštas įstatymo projektas

Azerbaidžano Liaudies Frontas jau yra paruošęs įstatymo projektą, kuriame yra ir išstojimo iš Sovietų Sąjungos punktas. Frontas pažadėjo įtikinti streikuojančius darbininkus, kad nutrauktų streikus ir praleistų traukinius į Armėniją. Tai pirmas toks paktas Sovietų Sąjungoje, galintis turėti daug reikšmės ir kitur. 20 mėnesių trukmės Nagorno-Karabacho ginčas taip pat įgauna visai kitą rolę. Pasirašyto susitarimo nuorašus turi abi pusės.

Fronto vadai sako, kad tam yra ir žodinis Gorbaciovo pritarimas. Jie sako, jog Gorbaciovas, kalbąs per Vezirovą, priva-

čiai yra sutikęs, kad sausio mėnesį paskirta komisija tvarkyti Nagorno-Karabacho reikalus būtų panaikinta. Šiuo metu nežinoma oficiali Maskvos reakcija minėto paktą klausimui. Iš visų tautinių sąjūdžių Sovietų Sąjungoje, įskaitant ir Baltijos respublikas, niekas taip greitai neišėjo, kaip Azerbaidžano Liaudies Frontas.

Frontas visur

Azerbaidžano partijos vadas Vezirovas yra buvęs diplomatas ir šiomis pareigomis paskirtas tik prieš metus. Užsienio žurnalistas susidarė įspūdį, kad jis dėl pasirašymo paktą nepasirašė Maskvos leidimo. O Azerbaidžano Liaudies Frontas yra suorganizuotas jaunųjų rašytojų, istorikų, kitų intelektualų ir visuomenėje turi didelį pasisekimą. Pradžioje partija tą sąjūdį ignoravo, net vadino chuliganų gauja. Pasirašytas susitarimas yra atspausdintas tik neoficialioje Fronto spaudoje.

„Ar jiems patinka, ar nepatinka, bet politikieriai pripažįsta jėgą“, kalbėjo žurnalistas P. Gasomovas, vienas Fronto vadų. „Aš nemanau, kad jie mus mėgtų šiandien, bet jie mato, kad mes esame jėga. Mes dabar esame beveik visuose respublikos gyvenimo pasireišimuose“. Prancūzų reporteris pastebėjo: „Kaip Baltijos kraštuose“. Liaudies Fronto rūpestis šiuo metu esąs, kad Azerbaidžane būtų įsteigtas karinis vienetas, kuris nepriklausomai kontroliuotų Azerbaidžano saugumą, apsaugotų respublikos suverenumą ir šios respublikos žmonių reikalus.

Paleckis apie studijų savaitę Gotlande

Vilnius. — Eltos pranešimu, už savo dalyvavimą liepos 30 — rugpjūčio 6 d. Gotlando saloje vykusioje 36-oje Europos lietuvių savaitėje Justas V. Paleckis susilaukė kritikos iš partinių sluoksnių Vilniuje ir Maskvoje. Apie tai LKP CK ideologijos skyriaus vedėjas rašo rugpjūčio 16 d. „Tiesoje“. Gotlande, kur taip arti Lietuva.

„Ar teisingas, subrendęs šis žingsnis? Gal tai klaida?“ — klausia Paleckis „visų Gotlande susirinkusių politinių jėgų“ atstovus, pasirašiusius komunikatą, kuriame skelbiama: „visų pasaulio lietuvių gyvybinis tikslas yra nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas“. Jis savo žingsnį teisinia tuo, kad LKP dabar yra „paskelbusi visų politinių jėgų konsolidavimo politiką“. O apskritai atsakymą duosias „pats istorijos vyksmas“.

„Išvaizduotina, kiek ryžto sėsti prie bendro stalo, prabilti naujai reikėjo Vliko pirmininkui — organizacijai, kuri dar ne taip seniai buvo prieš bet kokių kontaktus su Tarybų Lietuva, jos žmonėmis“, rašo Paleckis. „Ka gi, naują mastymą šiandien demonstruoja ne tik Vilnius ir Maskva, Bona ir Londonas — neatsilieka ir Čikaga, ir St. Petersburgas Floridoje“.

Palankus vertinimas

Lietuvoje, anot Paleckio, „ne maža balsų, kad toks komunika-

tas, parašas po juo LKP atstovo per ankstyvas arba apskritai neleistinas“. Jis su tuo nesutinka, primena, jog Lietuvos vadovybė pasisako už nepriklausomybės įgyvendinimą „konstituciniu parlamentiniu keliu“. Pripažinęs, kad Vakarų Europos valstybės sąmoningai siaurina savo suverenitetą, jis pastebi: „Bet, kad būtų galima atsakyti suvereniteto dalies, reikia ji pirma įsigyti“.

Studijų savaitę Paleckis vertina labai palankiai: ji pasižymi „ir proto gimnastika, ir dvasios gyvumu, ir pakantumu, demokratiškumo atmosfera“. Dr. K. Bobelis, Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas, kalbėjo apie Vliko veiklą tarptautinėje arenoje, pokyčius Lietuvoje. Jis ragino vengti savitarpio ginčų, užgavimo, ieškoti aukso vidurio, kad būtume vieningi ir stipresni.

Savo pranešime LKP CK atstovas kalbėjo „apie ženklus pokyčius LKP veikloje, savarankiškumo siekį, apie spaudos, santykių su užsieniu problemas. Diskusijas sukėlė tezė apie tai, kad dabar dar nesuverenioje Tarybų Lietuvoje turime daugiausiai vidinių laisvių (žodžio, spaudos, demonstracijų, mitingų ir t.t.) negu 1939 nepriklausomoje Lietuvoje“. Tačiau Paleckis prisipažino, kad „tos laisvės dar trapios, neapsaugotos žiurkaiškais, demokratiškais įstatymais“.

Momentas iš ukrainiečių demonstracijų Kijeve praėjusį šeštadienį, kuriuose dalyvavo dešimtys tūkstančių ukrainiečių, reikalaujanti Ukrainai autonomijos.

Rytų Vokietijos komunistai priversti kalbėtis

Rytų Berlynas. — Vokiečių žinių agentūra pranešė, jog Rytų Vokietijos Komunistų partijos Politbiuras iš 21 nario, atsakydamas į masines demonstracijas, yra pasirošęs diskutuoti socialines reformas ir klausimą, kodėl beveik 50,000 vokiečių per tris savaites pabėgo į Vakarų.

Paprastai vokiečių Politbiuro sesija būdavo tik viena diena, bet šį kartą ji tęsėsi dvi dienas. Sostinėje pasklido žinia, kad partijos vadas Honeckeris buvo kitų Politbiuro narių griežtai kritikuojamas. Savo išleistame pranešime, kaip paprastai, komunistai nesako, kas bus diskutuojama, bet aiškiai norima išvengti susikirtimo su protestuojančių vadais, kad daugiau nebūtų demonstracijų. Rytų Europos diplomatų šaltiniai taip pat sako, jog ypač nenorima daugiau ginčų su tais, kurie prave-

dė demonstracijas įvairiuose miestuose. Tačiau iš pranešimo neaišku, ar tos diskusijos taisyklomis bus prarastos tik partijos narių tarpe, ar jose bus kviečiami dalyvauti ir demonstrantų vadai.

Be Honeckerio?

Politbiuro pranešimas buvo skaitomas vakarinių žinių metu per radiją ir televiziją. Jo tonas buvo švelnus, susitaikantis. „Kartu mes norime išdiskutuoti pagrindinius mūsų visuomenės klausimus, kurie turi būti išspręsti šiandien ir rytoj“, rašoma jų pranešime. Komunistų vadai esą išklausysią ir kitų pasiūlymus. Pranešama, jog Honeckeris spalio 25 d. turėjo lankytis Danijoje, bet tai buvo atšaukta, nepranešant priežasties. Manoma, kad jis buvo priverstas kitų Politbiuro narių atsakyti šios kelionės. Bet stauga pasklido Berlyne kita žinia, kad įvyko kitas Politbiuro posėdis, kuriame nedalyvavo Honeckeris.

AP žinių agentūra cituoja Centro komiteto nario pasakymą, jog Honeckerio kolegos reikalavo, kad jis padarytų pranešimą „apie kritišką situaciją krašte“. Partijos ideologas Kurtas Hageris, duodamas pasikalbėjimą sovietų „Novosti“ agentūrai, pasisakė už reformas. Po 40 m. paminėjimo esą reikalingi pakeitimai. Laukiama partijos konferencijos, kurioje bus aptartos reformos, o partijos kongresas įvyksta kitais metais.

Be kanclerio receptų

Vakarų Vokietijos vyriausybės kalbėtojas sako, jog visa tai rodo, kad partijos vadovai yra priversti kalbėtis su vokiečių disidentais. „Neues Deutschland“, Rytų Vokietijos partijos laikraštis, atmetė kanclerio pasiūlymą padėti finansiškai, jei Rytų Vokietija pradės reformas. „Mes savo problemas išspręsimės patys — ne su kanclerio receptais, bet su socialistų metodais, socialistiniu būdu, kad sustiprintume socializmą“, rašo minėtas laikraštis.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Latvijos Komunistų partijos vadovybė pranešė, kad sutinka su Latvijos Liaudies Fronto paskelbta platforma, praneša Christian Science Monitor dienraščio korespondentas Paul Judge.

— Latvių Fronto politinėje programoje skelbiamas perėjimo laikotarpio pasirošimas nepriklausomybei, o taip pat pasirengimas perimti policijos ir KGB saugumo funkcijas, kartu tariantis dėl laispiško Sovietų kariuomenės išvedimo iš Latvijos.

— Washingtono Amerikos ambasadorius Jack Matlock buvo atvykęs iš Maskvos ir čia priėmė Baltijos Jungtinio komiteto narius. Susitikime buvo diskutuojama Amerikos-Sovietų Sąjungos viršūnių konferencija ir Baltijos valstybių dabartiniai reikalai. Pasitarime dalyvavo ir Valstybės departamento Baltijos reikalų pareigūnas ir dar keli departamento pareigūnai.

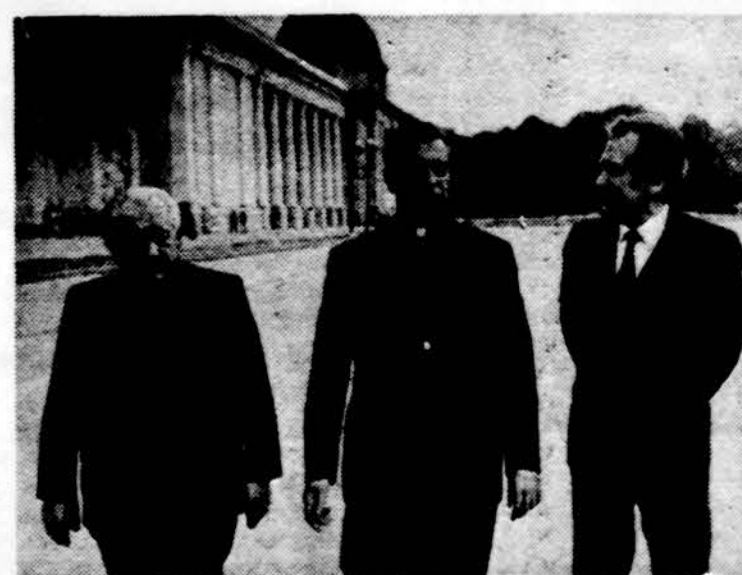
— Jugoslavijos ministeris pirmininkas Ante Markovic atvyko į Washingtoną ir nori gauti 1 bil. dol. savo krašto bankų sistemai pradėti. Bet Kongreso vadai išpėjo jį, kad jie bus prieš tą jo prašymą, jei Jugoslavijoje nebus baigti žmogaus teisių suvaržymai ir paleisti visi politiniai kaliniai.

— FBI agentūra paskelbė rinkusi žinias nuo 1940 iki 1975 metų apie teisininkus bei advokatus, kurie dalyvavo taikos aktyvistų veikloje.

— Valstybės departamentas, kuris buvo prez. G. Washingtono įsteigtas 1789 m., šiais metais mini savo užsienių tarnybos 200 metų sukaktį. Robert Livingston buvo pirmasis Valstybės departamento sekretorius.

— Čekoslovakijos komunistų vadovybė pareiškė, jog Lenkijos ir Vengrijos įvykiai parodė, jog jie niekada negali dalintis valdžia su kitomis grupėmis. Partijos vadas Milos Jakes Centro komiteto posėdyje pasakė, kad kaimynų kraštuose buvo sužlugdyta socialistinė sistema ir negalima leisti, kad tai įvyktų ir Čekoslovakijoje. Jis apkaltino Lenkiją ir Vengriją, kad jos organizavusios protesto demonstracijas prieš Čekoslovakijos teisėtą vyriausybę.

— Atstovų rūmai priėmė įstatymą, kuriuo draudžiama nenikinti Amerikos vėliava. Senatas jau anksčiau yra priėmusi tą patį įstatymą. Įstatymas pasiūlytas prezidentui pasirašyti. Prez. Bushas betgi nori, kad vėliavos reikalų būtų įvestas konstitucinis papildymas.

Pavergetoje Lietuvoje lankėsi Vatikano prancūzijos Olandijai arkivyskupas Audrys Bačkis. Nuotraukoje matyti: (iš kairės į dešinę) prelatas Kazimieras Gutauskas, arkivysk. Audrys Bačkis ir Religijos reikalų igaliotinis ministerių taryboje Kazimieras Valančius Katedros aikštėje Vilniuje.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Kai JAV ir Sovietų planai sutampa

Tegu Rytų Vokietija pradeda reformas

Washingtonas. — Prezidento Busho vyriausybė viešai pareiškė, jog Rytų Vokietija turi pradėti politines ir ekonomines reformas, jei nori sulaukyti vokiečių bėgimą į Vakarų. Jei Rytų Vokietijos vyriausybė neduos daugiau laisvių savo politinei sistemai, tai ta sistema sprogs iš vidaus.

Ir Valstybės departamentas, bent šiuo atveju, atsisakydamas nuo savo susilaikančios politikos Rytų Europos klausimais, paskelbė, kad Rytų Vokietija turi pašalinti tas priežastis, dėl kurių tiek daug žmonių pabėgo į Vakarų. Rytų Vokietija privalo įvesti tokias reformas, kad politinė ir ekonominė sistema būtų priimtina vokiečiams. Departamento kalbėtojas Richard Boucher pareiškė, jog pagrindinė priežastis, kodėl žmonės nenori gyventi Rytų Vokietijoje, yra tik politinių ir ekonominių reformų nebuvimas.

Panašiai kalbėjo ir Valstybės sekretoriaus asistentas Europos reikalams Raymond Setz Atstovų rūmų Užsienio reikalų komitete, pastebėdamas, jog demonstracijos privertė didesnių įvykių, jei pasenusi Rytų Vokietijos vadovybė neatidarys durų reformoms. Prieš tai Busho vyriausybė kelis mėnesius tylėjo apie įvykius Rytų Europoje. Maskva ir Washingtonas, atrodo, suprato vienas kito interesus ir intencijas Rytų Europoje, rašo New York Times korespondentas.

Europoje valstybių sienos nekeičiamos

„Sovietai žino, jog mes nenorime išnaudoti jų neramumų ar silpnųjų Rytų Europoje, tad jie gali suteikti tam tikras laisves kraštams, nesusilpnindami savo saugumo reikalų“, kalbėjo vienas vyriausybės politikos planuotojas. Valstybės departamento Europos ekspertas sako, jog „Sovietai į visą situaciją žiūri taip pat, kaip ir mes — reformos reikalingos išlaikyti Europos Rytų stabilumui“. Tik šioje atmosferoje yra skatina-

Atsisakyti nuo komunizmo

Londonas. — Maža Afrikos valstybė Benin, po 16 metų komunistinio režimo, kuris nuilino kraštą, atsisakė marksistinės sistemos ir priėmė vakarų kapitalistinę tvarką ir tų valstybių paramą, norėdama išgelbėti kraštą nuo skolų ir skurdo.

Gi Europoje manoma, kad Vengrija gali išstoti iš Varšuvos pakto ir siekti neutralios, kaip Austrija ir Suomija, valstybės statuso.

mos reformos. Pagal tai, Rytų Europos sienos neturi būti keičiamos. Tik šioje šviesoje teigalimos reformos ir Rytų Vokietijoje.

Kongresas palankesnis...

Kai vyriausybė aptarė Rytų Vokietijos situaciją, tai Atstovų rūmų demokratai atmetė prez. Busho planą skirti 244 mil. dol. Lenkijai ir Vengrijai, kaip nepakankamą administracijos atsiėmimą į istorinius įvykius Rytų Europoje, ir pasiūlė savo planą, kad būtų skirta 887.5 mil. dol. per tris metus paramos toms valstybėms įvairioje formoje. Iš tos sumos maždaug 415 mil. dol. parama būtų skiriama šiais fiskaliniais metais, kurie prasidėjo spalio 1 d. Šis Atstovų rūmų pasiūlymas bus suderintas su Senato panašiu siūlymu, tad Lenkija ir Vengrija susilauks žymiai daugiau paramos iš JAV Kongreso, negu iš Busho vyriausybės.

Pranešama taip pat, kad Atstovų rūmų speakeris Thomas Foley ir Senato daugumos vadas George Mitchell pakvietė Lenkijos Solidarumo vadą Lech Walesą pasakyti Kongrese kalbą lapkričio 15 d. ir būti jų svečiu.

Raslanų bylos

Vilnius. — Lietuvoje tebevyksta stalinizmo nusikaltimams tirti komisijos darbai. Ten plačiai kalbama apie Telšiuose Rainių miškelyje pasižymėjusio draugo Raslanų bylą. „Komjaunimo tiesa“ savo 160 numeryje kelia tuos klausimus. Jis esąs apdovanotas įvairiais medaliais ir ordinais ir yra Telšių, Panevėžio, Juodupės ir Praveniškių „garbės“ pilietis. Todėl ir kitų bylos dabar vadinamos Raslanų bylomis.

Spaudoje skelbiami dokumentai, liudinantys pasisakymais, tad ir siūloma, kad būtų sudaryta speciali komisija, kuri išnagrinėtų tokių raslanų bylas ir jų pilietybės reikalus. Lietuviai abejoja, ar raslanai buvo Lietuvos piliečiai. Gali būti, kad jiems bus pritaikintas 20-jo straipsnio penktas — Lietuvos TSR pilietybės atėmimas. Spaudoje keliamas klausimas, kad ta komisija turėtų nagrinėti pilietybės klausimą tiems asmenims, kurie viešai pasisako prieš Lietuvos valstybingumą atkūrimą, prieš Lietuvos suverenumą, prieš lietuvių kalbą kaip valstybinę. Panašūs draugai gali apsimesti ir duoti ištikimybės priesaiką, tačiau svarbu ištikimybė ne vien de jure, bet ir de facto.

KALENDORIUS

Spalio 14 d.: Kalistas, Fortuna, Lakštonė, Mindaugas, Rimvydė.

Spalio 15 d.: Leonardas, Teresė Avilietė, Ina, Domantė, Gailiminas.

Spalio 16 d.: Ambraziejus, Jadvyga, Dovaldė, Galius, Gutautas.

Spalio 17 d.: Marijonas, Margarita, Gytė, Kintautas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:00, leidžiasi 6:13. Temperatūra šeštadienį 81 l., sekmadienį 78 l., pirmadienį 72 l., antradienį 68 l.

REDAGUOJA Jonas Zadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 312-424-4150.

SĖKMINGA JAUNUČIŲ VEIKLA

Lemonto Pr. Dielininkaičio-Partizano Daumanto jaunučių kuopos 1989-90-ji veiklos metai prasidėjo sekmadienį, rugpjūčio 17 d. Po 11:00 v.r. pamaldų Lemonto Misiijoje nariai nuvyko į Ateitininkų namus. Susirinkimo metu jie pasidalino išpūdziais iš vasaros stovyklos ir skaitė savo rašinius „Kaip praleidau savo vasaros atostogas“. Po to užkandžių metu Jadvaga Damušienė pravedė trumpą, bet įdomų pokalbį apie Tautos šventę ir jos reikšmę. Pasisotinę visi turėjo progos pažaisi ir pasportuoti Ateitininkų namų pievoje.

Antras kuopos narių susirinkimas įvyko sekmadienį, spalio 1 d., po 9:30 v.r. jaunų šeimų pamaldų (jos laikomos kiekvieną mėnesio pirmą sekmadienį Lemonto Misiijoje). Ateitininkų namuose nariai pasiskirstė būreliais, nagrinėjo susirinkimui skirtą temą – šeimyniškumą. Po susirinkimo visi, kurie vasaros metu perskaitė bent 50 puslapių iš lietuviškų knygų dalyvavo „pitca“ balu. Jie buvo: Rima Kuprytė – 50 pusl. (darželis); Karolis Užgiris – 100, Petras Kuprys – 58, Marija Domanskaitė – 56 (1 skyrius); Audra Adomėnaitė – 240 (2 skyrius); Tomas Kuprys – 130, Darius Norvilas – 50 (3 skyrius); Vytas Mockaitis – 500, Audra Kazlauskaitė – 192, Birutė Jurjonaitė – 60, Kovas Boguta – 50, Daina Paulikaitė – 50 (4 skyrius); Berta Khavakh – 200, Vytas Jurjonas – 50 (5 skyrius); Audrius Čaruskas – 102, Kovas Norvilas – 100, Jonas Paulikas – 50 (6 skyrius); Danutė Mikrut – 50, Tomas Liaugaudas (7 skyrius); Venta Norvilaitė – 150, Daina Kazlauskaitė – 137 (8 skyrius).

Ateinantis kuopos narių susirinkimas bus sekmadienį, spalio 15 d., 12:30 v.p.p. Ateitininkų namuose. Jau 67 vaikai įsijungė kuopos veiklon. Laukiame ir daugiau!

Šiais metais tėvų komitetą sudaro: Danutė Liaugaudienė, Sniega Masiulienė, Audronė Norušienė, Eglė Paulikienė (pirm.) ir dr. Audronė Užgiriene. Kuopos dvasios vadas yra kun. Ričardas Repšys, MIC. Globėjai: Lidija Ringienė (iki mokyklinio amžiaus vaikai ir darželis), dr. Pranutė Domanskienė (1-2 skyrius), dr. Irena Jurjonienė ir dr. Lina Tharp (3-5 skyrius).

mergaitės), Nida Misiulytė (3-5 skyriaus berniukai) ir kun. Ričardas Repšys (6-8 skyrius), talkiniant ses. Margaritai ir ses. Loretai.

Kuopa organizuoja jaunoms šeimoms informacinius pokalbius apie suaugusiųjų ir vaikų katalikišką auklėjimą („formation“), „peer pressure“ ir kitas aktualias temas. Pirmasis tokio pobūdžio pokalbis numatytas pirmąjį Advento sekmadienį, gruodžio 3 d., 10:45 v. ryto (po jaunų šeimų pamaldų) Ateitininkų namuose. Visi susirūpinę vaikų ir šeimų katalikišką auklėjimą yra nuširdžiai kviečiami atsilankyti.

Informacija apie kuopos veiklą teikia kuopos globėjos dr. Birutė Dailidienė (301-4988) ir dr. Roma Kuprienė (447-9319).

KAUKIŲ BALIUS VAIKAMS

Cicero Vysk. M. Valančiaus kuopa Kaukių balių vaikams ruošia sekmadienį, spalio 29 d., Cicero Sv. Antano parapijos mokyklos sporto salėje. Pradžią – po 10:30 v.r. pamaldų. Visi vaikai prašomi devėti kaukes ir atsinešti maišukus saldainiams.

ATEITIES ŽURNALO VAKARAS

Šįmet tradicinis Ateities žurnalo vakaras įvyks šeštadienį, spalio 28 d., 7 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Jo metu bus įteiktos jaunimo kūrybos premijos, kurias įteiks žurnalo redaktorė Danutė Bindokienė, premijų fondo mecenatė prelatas Juozas Prunskis ir žurnalo administratorius, Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis. Vakarą dalyviai turės progą išgirsti Dariaus Polikaitio vadovaujamą muzikinę grupę, kuri buvo taip entuziastiškai sutikta šios vasaros Roko marše Lietuvoje. Programą klausydami galėsime patys jaustis dalyvaujančios Roko marš. Tai bus tikrai neeilinis muzikinis pergyvenimas. Po programos ir bufetinių vaišių (kurias ruošia gabioji šeiminių kė Ona Norvilienė) bus smagūs šokiai, kuriuos gros orkestras „Žara“. Šis orkestras moka groti tokią šokių muziką, kuriai atsispirti negali nei jaunas, nei senas.

Panevėžio gimnazijos dalis moksleivių ateitininkų 1933 metais. II-je eil. antras iš kairės – kun. Alfonsas Lipniūnas.

NEUŽMIRŠTAMAS KUN. ALFONSAS LIPNIŪNAS

Valerija Gasiūnienė, prisimindama kun. Alfonsą Lipniūną, rašo:

„Mes, Panevėžio gimnazijos moksleiviai ateitininkai, turėjome miestą pasidalinę gatvėmis ir globojome: senelius, sergančius ir skurdžius. Jiems paramą parūpindavo kun. Alfonsas Lipnickas-Lipniūnas. Mes jį vadinavome Angeliuku“.

ATEITININKAI NACIŲ KANKINIAI

Jau baigiame ruošti knygą – vardyną apie ateitininkus, kurie buvo bolševikų ir nacių kankiniai. Knyga ruošia Leonardas Kerulis, Pilypas Narutis ir prel. Juozas Prunskis. Ieškant gausesnės medžiagos, jau buvo paskelbti du sąrašai ateitininkų komunistų kankinių.

Kas turėtų spaudoj dar neskelbtos medžiagos apie šiuos nacių kankinius, taipgi jų grupines ar pavienius nuotraukas, bei žinotų ateitininkų, kuriuos naciai yra kankinę, vardus – viską malonekite siųsti adresu: P. Narutis, 4120 W. 93rd Place, Oak Lawn, IL 60453. Naują medžiagą apie ateitininkus komunistų kankinius bei jų nuotraukas siųsti: L. Kerulis, 5828 S. Campbell, Chicago, IL 60629.

P.N., J.P.R.

Ateities žurnalo vakaro dalyviai rengėjai garantuoja linksma ir pakilią nuotaiką. Vakarą tesia tradicija, kad Jaunimo centro draugiškoje aplinkoje linksminasi visos kartos. Del to ir kvietimai į vakarą yra labai prieinami suaugusiems – 12 dol. studentams – 8 dol. ir moksleiviams – 5 dol. Vakarą ruošia Chicago ateitininkų sendraugių skyrius, o visas pelnas eina mūsų mielajam Ateities žurnalui. Yra labai svarbu, kad jau dabar užsakytumėte vietas sau ir savo svečiams Ateities žurnalo vakare, skambindami 434-2243.

AKADEMINIO SAVAITGALIO PROGRAMA

Ateities akademinis savaitgalis labai arti – jis vyks Jaunimo centre Chicagoje (Claremont Avenue ir 56 gatvė) ir Ateitininkų namuose Lemonte (Archer Avenue ir 127 gatvė). Savaitgalio tema: „Lietuvos kultūros vizija“. Savaitgalio šūkis: „Ateiti regim tėvynės laiminga“. Štai pilna savaitgalio programa:

Pentadienį, spalio 27 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje – poezijos vakaras, kuriame savo kūrybą skaitys poetai Vainis Aleksa, Vaidotas Daunys ir Julius Keleras. Vakarą programai vadovaus Daiva Markelytė-Repeckienė. Tikimasi, kad poezijos vakaro dalyviai jau galės įsigyti dabar spausdinamą Editos Nazaraus eilėraščių rinkinį „Mechaniskoji mūza“.

Šeštadienį, spalio 28 d., programa vyks Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Dalyviai sutinkami su kava ir skanumynais. 10:00 v.v. Kęstutis Skrupskelis skaitys paskaitą „Pasauležūros Vytauto Didžiojo universitete – marksizmas ir krikščionybė“, koreferuos Dalia Katiliūtė-Boydston, o diskusijas praves Vida Kuprytė. Savaitgalio dalyviai turės progą įsigyti karštus pietus, o po pietų, 12:30 v., Vaidotas Daunys skaitys paskaitą „Lietuvos kultūros vizija“. Jam koreferuos kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, o diskusijas praves Audra Kubiliūtė. 2:30 v.p.p. vyks svarstybos apie Lietuvos kultūros ateitį, kurioms vadovaus Kazys Almenas, ir dalyvauja Vaidotas Daunys, Viktorija Skrupskelytė, Vytautas Skuodis, Bronius Vaskelis ir Vanda Zaborskaitė.

Tą patį vakarą 7:00 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks Ateities žurnalo vakaras, kurio metu bus įteiktos jaunimo kūrybos premijos. Vakarą dalyviai turės progą išgirsti Dariaus Polikaitio vadovaujamą muzikinę grupę, kuri buvo labai entuziastiškai sutikta šios vasaros Roko marše, Lietuvoje. Po bufetinių vaišių bus smagūs šokiai, grojant orkestrui „Žara“. Yra svarbu, kad jau dabar užsakytumėte vietas Ateities žurnalo vakare, skambindami 434-2243.

Sekmadienį, spalio 29 d., programa vyks Lemonte. 11:00 v.r. Lietuvių Misiijoje šv. Mišios, kurias koncelebruos kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, ir kun. Leonas Zaremba, SJ. Per Mišias išgirsim kun. Bagdanavičiaus pamokslą. 1:00 val. p.p. Ateitininkų namuose Lemonte atidaroma keramikos ir tapybos paroda, kurioje dalyvauja Marytė Gaizutienė, Andrius ir Kostas Ulevičiai ir Loreta Vaškevičienė. Parodos atidary-

Nera neįdomių dalykų; yra tiktai nesidominčių žmonių.
G.K. Chesterton

DR. ELIGIJUS LELIS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
4149 W. 63rd St.
Tel. 735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. 257-2265
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS

SEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. – Lemont, IL 60439
Priklauso: Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 257-2265

DR. ROMUALDAS POVILAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. VERKES

DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 352-4487

DR. PETRAS ŽIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
šeštadienis pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuomi. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamas gavus prašymą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. – 476-2400

Val. pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šest. 10-2 val.

DR. VILJA R. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA
5522 S. Wolf Rd., tel. 248-4000
Western Springs, IL
6132 S. Kedzie, tel. 778-6969
Chicago, IL
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIŠ

DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477; Rez. 248-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplešusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoti į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIUS

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šest. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINE CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 778-7679 Kab. 582-0221
Valandos susitarus

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; Rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGUS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0689
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šest. pagal susitarimą
Kabineto tel. 778-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Jaunųjų ateitininkų stovykloms vadovų paruošos kursų dalyviai

IŠEIVIJOS VILTYS

Amerikos Lietuvių Taryba kviečia Amerikos lietuvių kongresus kas penkeri metai, kartais dažniau ar rečiau. Dabar lietuvių kongresas šaukiamas Los Angeles mieste spalio 21-22 dienomis. Kongresuose nebuvo niekada sprendžiami pagrindiniai veiklos reikalai, nes keičiasi gyvenimas ir prie jo turi prisitaikyti darbai. Bet jie iškelia vieną ar kitą pagrindinę mintį, idėją, nurodo veiklos kryptį ir sukelia viltis, kad lietuvių išeivija yra gyva ir dar nori tarnauti savo pavergtai tautai.

Šiemet kviečiamas jau vienuoliktas Amerikos lietuvių kongresas. Jis bus tolimame mieste, periferinėje lietuvių kolonijoje, kuri gerokai yra išsklaidyta. Bet jis kels viltis ir tiems veikėjams, kurie jungiasi savo veikla, savo idėjomis su visais išeivijos lietuviais, ypač dabar su visa pavergta ir laisvėjanti Lietuva. Nors programoje nėra nusakytų išimtinų paskaitų ir pranešimų laisvėjimui vadovaujančių asmenų, kurie gal atsilankys, bet jau iš to ryškėja, kad visi nori susisiekti su pavergta tauta, visi nori prisidėti prie jos laisvės ir nepriklausomybės. Ir šūkis kongresui gal neatstiktinai parinktas: „Visi vieningai siekiame Nepriklausomybės Lietuvai“.

Visos išeivijos veiklos, visų organizacijų, išskyrus vieną antrą, pagrindinis siekimas yra nepriklausomybė, noras, kad Lietuva atgautų laisvę, kad ten gyvena lietuviai būtų laisvi ir galėtų spręsti savo likiminius kelius. Bet pabrėžimas lietuvių kongrese dar labiau primena lietuvių išeivijos organizacijoms laisvę ir jos siekimą. O laisvę jau beveik penkiasdešimt metų pavergtai tautai yra toks didelis laimėjimas, kad ji negali atsižvelgti laikinu ir neaiškiu laisvėjimu. Gal atstovai iš Lietuvos tas viltis galės dar labiau uždegti, parodyti išeivijai dar realias priemones, kaip reiktų padėti tautai šiuo metu, kada ji tos laisvės siek tiek turi.

I išeivijos lietuvių kongresus žiūrime kaip į mėginimą sudaryti programą ilgesniams laikui, kad išeivija nepasimestų ir kad nepasikęstų savuose reikaluose ar savo organizacijose. Pradžioje Amerikos Lietuvių Taryba sudarė tik keturias srovės, kurios siekė vieno tikslo – pagelbėti pavergtai Lietuvai. Nors pažūromis skyrėsi, bet surado būdus kaip sujungti priemones, kad jos būtų paveiktos išsisklaidžiusioje išeivijoje karo metu ir tuojau po karo.

Dar labiau reikėjo glaudinti gretas, kai pradėjo atvykti nauji ateiviai, kuriuos dar labiau skyrė pažūros ir priklausymas partijai ar jai pasipriešinimas. Jaunoji karta ir partijas žūrėjo abejingai, nes ji išaugo be partijų. Tik mažuma sutarė su kurios nors partijos ideologija ar tikslais. Daugumas liko tik prie ideologinių organizacijų ar kūrė naujas.

Lietuvių kongresai jungė pamazų visus. Ypač tai pradėjo jaustis, kai naujieji ateiviai įsijungė į politinį ir visuomeninį darbą, kai išaugo jų jaunoji kar-

ta, kuri perėmė dalį vadovavimo net politinėje dalyje. Jau nuo trečiojo kongreso pradėjo savo pažiūras dėstyti ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai.

Apie Vliką šiame krašte tik buvo girdėti, bet jis nebuvo nei autoritetas, nei populiarus vadovavimo reikaluose. Lietuvių kongresuose tai vienas, tai kitas naujų ateivių politikų ir visuomenininkų viešai dėstė savo pažiūras ir nurodė priemones, kurios tuo metu buvo geriausios ir paveikiausios Lietuvos laisvinimo idealams kelti.

Lietuvių kongresai buvo populiarūs, kai juose vienas ar antras tikras politikas, tikras visuomenininkas, tikras diplomatas atstovavo nurodė, kas būtina daryti, kad lietuvių veikla išeivijoje būtų gyva ir tautai vergijoje, ištremime naudinga. Kongresai nebuvo tik Amerikos Lietuvių Tarybos darbų parodymas, bet gairės ateiviai, mėginimas vienybės idealą deklaruoti ir vykdyti bent laikinai. Kongresai ir buvo visų jungtis vienybėje.

Dabar Amerikos Lietuvių Tarybą sudaro keturiolika grupių, kurios jau ne visuomet turi savo atstovus. Tai ir nebūtina, nes laisvinimo darbas yra gavęs naujas dimensijas, reikalauja naujų metodų, būtina pažinti gyvenamą laikotarpį ir tarptautinę politiką. Nors ji nuolat keičiasi, nors nėra pastovumo net gražiausiose vyriausybės pareikimuose, bet būtina sudaryti kumštį, kuris bent retkarčiais pasirodytų viešumoje ir parodytų savo galią. Tai nereikia tokio kumščio, kuriuo būtų galima valdiškose istaigose trankytis, bet kuris rodytų jungtį ir jėgą tų kelių šimtų tūkstančių lietuvių kilmės gyventojų šiame krašte.

Žiūrėdami į darbotvarkę, kuri yra išdalinta visiems būsimiems delegatams, nematome nieko naujo, nematome naujų politikos aptarimų ar veiklos nurodymų. Reikia betgi pasitikėti, kad Los Angeles lietuviai galės pasidžiaugti didžiuliu suvažiavimu, didžiuliu išeivijos lietuvių kongresu, kuris šį tą duos jiems, kartu ir visiems Amerikos lietuviams ir jų veiklai. Pasitikime, kad bent vienas kitas atstovas bus ir iš laisvėjancios Lietuvos. Jis galės nurodyti savo viltis, pavergtųjų viltis, tremtinių ir iš Sibiro grįžtančių viltis. Jis galės kelti viltis ir išeivijoje, kad jos darbas nėra tik vėjo pūtimas.

Vienuoliktam Amerikos lietuvių kongresui linkėtumėm pasivėlgti pirmiausiai į save ne tuščiais žodžiais, nes iškalbingais kurstymais, bet konkrečiais nurodymais, kad vienybė, kurios siekiame visi, būtų gyvenimas ir darbai, kad politinė ir visuomeninė veikla būtų suderinta meilės Lietuvai ir jos laisvei. Taip kalbės atstovai iš ten, jei galės atvykti, bet taip turi kalbėti ir atstovai įvairių delegacijų, kurios atstovaus lietuviams išeivijos kongrese. Laukiame geriausių rezultatų, tikime geriausiais visų norais, atremtais į laisvės idealą, kurio visi siekiame ir turime siekti.

Pr. Gr.

Mūsų gyvenimas yra panašus į degantį švyturį, kuris vėliau ar anksčiau sudegės. Gera tad yra tam, kuris, galvodamas apie savo buvimą trumpumą, vis dėlto sugeba kitus paguosti ir apšviesti.

J. Eotvos

Reikia turėti nors kokius idealus: tėvynės, valstybės, žmonijos. Partija ir pavienis žmogus, kurie savo politikos pagrindę tenkinasi skepticizmu, yra iškrypę.

G. Carducci

DRAMOS SAMBŪRIO UŽDANGA

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENE

Vėl aušta vėsokas Vilniaus rudens rytas, bet praskleista lango užuolaida išduoda jau kylantį ir skystantį rūką, žadant ir vėl gražią dieną. „Labas rytas!“ – sako lietuviškai televizija, ir su šypsena garsiai atsakau tam maloniam pranešėjui.

Vakar buvau Trakuose, bet apie tai gal kitame išsipašakojime. Ši diena skirtinga! Buvo ji skirta Dramos sambūrio generalinei repetitijai, bet pritrūkus ir abu numatytus spektaklius lietuvių, buvo nutarta į šią repetitiją leisti žiūrovus – gimines, draugus ir kitus besiveržiančius. Tokių prisirinko pilna salė.

Sąlygos vertė dekoracijas kurti kuo paprastesnes, nes vaidinimas turėjo būti mėtomas net per tris miestus. Reikia pripažinti, kad tas neperkrautas paprastumas buvo didžiulis plusas. Skoningai, nerėkiančiai atskleidė beržų pavėsyje namo rėmas, priekyje keletas kėdžių, dar keli ir akis nepuolantys šeimyniški reikmenys. „Žmonės ir beržai“ vadinosi toji lyrinė Bitutės Pūkelevičūtės drama, žmonės ir beržai ir buvo ten svarbiausios gamtos, jausmų ir komplikuotų išvadų bendrininkai.

Lietuviškos širdies ir amerikietiško gyvenimo neišvengiamas susidūrimas ir yra tikroji šios dramos tema. Neišvengiamai čia pastatomas jau šiame krašte išaugintas jaunimas

prieš vidinį apsisprendimą. Li-goto tėvo planai, jo viso gyvenimo vizija atsitenkia į lengvabūdių sūnaus vėjaviakiškumą. Už jų abiejų nugarų bręsta irgi kitokie žento ir dukters planai, traukiantys prie mirties artėjančio tėvo viltis.

O visgi... Tarp poetiškų apsimastymų, tarp pokalbių su beržais ir savimi pačiu, lietuviškas žmogus išlieka savimi, – kaip juk būta nuo amžių. Atskyla nuopelės, bet beržas išlieka tiesus.

Pakartosis čia seno ir gerbiamo Panevėžio Teatro režisieriaus Miltinio žodžius, pasakyti po spektaklio, kurie tinka įvertinimui viso kolektyvo. O tačiau be vadovaujančios rež. Petro Maželio rankos ir vizijos ši lyrinė drama galėjo išvirsti ir į vieną nuobodžios istorijėlės pasakojimą, ir į nesuprastos minties eilinį vaidinimėlį. „Pagaliau, – sako Miltinis, – pagaliau scenoje vėl išvydau tikrą žmogų, ne šių dienų perforsuotą charakterį, ar kokį išminčių ar tik paviršutinišką šposininką. Parodė mums jį šiltą, nedirbtiną ir kenčiantį. O tai jau didelis siekimas!“

Tai poetės rašyta drama, kurioje apstu lyriškų apsimastymų, filosofinės minties. Senų žmonių sentimentai, jaunų žmonių pykčiai. O gal pasaulyje taip amžinai, atsikartojantiai yra? Čia turime Senį – Vincą

Dovydaitytį, bandantį Amerikoje atkurti Lietuvą. Sakosi, taip augintas. Šeima gi užaugusi jau kitokia, čia sąskaitų suvedinėjamai, ilgai laikytų minčių išsi-veržimai, priekaištai, Dievo atleidimo prašymai. O seniui rūpėtų mirštant palikti daugiau, negu pinigų. Jauno sūnaus (Prizmano) monologas su Vaida (Mikutaityte) – turbūt geriausia scena. Sigutė Mikutaitytė, kaip paprastai – puiki! Suprancūzėjęs žentas (Kiškis) toks natūralus, kad jame beveik matai visą mūsų aplinką... Kai Senio draugė (Jatulienė) pagaliau sukrečiančiai atveria savo širdį dėl savo nenatūraliai nuėjusio gyvenimo, pajunti, kad tokie praregėjimai ir nepraregėjimų juk pilnas mūsų aplinkos pasaulis. Šluobi duklė (Vitkienė) tokia tikra, kad šalia manęs sėdinti moteris net nusistebėjo, kaip teatrui pavyko rasti šitai sunkiai rolei šlubą aktorę...

Tokie trumpieji išpūdziai, juos ne tik pati jausčiau, bet ir susirinkau iš publikos lūpų pertraukų metu besivaikščiodama jų tarpe. Po spektaklių – ovacijos, gelės, sveikinimai, dovanos. Himnas ir Lietuva Brangi. Tuo baigiasi pirmųjų Dramos teatro gastrolių vakarų valandos.

Trakai

Buvo gražūs vakarai, bet buvo ir dienos. Kaip ir natūralu, mano širdį daugiausia traukė žurnalistas. Neapsivyliau, – jau iš ryto telefono skambutis, kad esu kviečiamas aplankyti Trakus, ir po pusryčių prisistato pats pirm. Šniukas su automobiliu ir šoferiu. Kaip įmanoma atpaakoti neisreikiama jausma, kai atgimusi Lietuvos Žurnalistų sąjunga priartina prie išeivijos žurnalistų pirmininkės su ištiesta ranka bendram tautos darbui! Kada pasiūlo: nuvešiu ir Trakus, į atgimusių Trakų pilį su plevėsujančia trispalve!

Važiuojam saulėtą rytmetį tarp žalių miškų, vėsių lapučių, kalvų ir ežerų. Pietums esu vaišinama ypatingai skoningam ir tarsi šimtmečių nepalietame karaimų restorane jų tautinių valgių. Ir štai Trakai, atstatyti, neperkrauti daugiaaukščiais vienodais pastatais, čia vingiuotos siauros gatvės, jaukūs namukai.

Ežeras – ne, tai daugelio ežerų vartinė. Pakel akis, – sako kolega Šniukas, – aprėp žvilgsniu gyvą mūsų šaknų viziją. Vytauto ir Kęstučio niekad priešų nepaimtą pilį su mūsų

tos ir gražiai apsidintos, labai aukštais medžiais ištisos alėjos.

Einame su Aleksandru prie Valavičių jėjimo vartų. Spaudžiame skambutį. J. Valavičius atidaro geležinius vartus ir cementiniu taku žengiamo prie rezidencijos. Einame vidun. Prieškambaryje stovi balta statula. Einame plačiu koridoriumi. Grindinys marmuro. Dešinėje pusėje matyti du ar trys didžiuliai kambariai, salona, tarp langų sienos dekoruotos gražiais ir vertingais paveikslais: dail. Jono Rimšos, dail. Vl. Stančikaitės ir kitų lietuvių. Mano dėmesį atkreipė išsiuvinėti gražūs meniškų paveikslai, kurie puošia rezidencijos sienas. Ant vienos sienos gražiai išsiuvinėtas šv. Kazimiero didelis paveikslas, mano patrono. Aldonos Valavičienės darbai. Ji tikra menininkė.

Aldona Valavičienė mums parodė visus ir paaiškino paveikslų reikšmę. Pastebėjau daug lietuviškų dirbinių, kopytelių, Vytauto paveikslas. Be to, matėme daug kristalo ir porceliano dirbinių. Rezidencijos vidus – tikra muziejinė seklyčia, kuri žavi kiekvieną atsilankiusį svečią. Po to parodė kieme tvskantį maldymosi baseiną su „diakūziu“. Gražiai ir prabangiai įtaisyta. Prie tvoros pastebėjau namuką, kuriame gyvena didelis šuo ir du ar trys mažukai šuniukai. Pasirodo, kad ne šuo, bet trijų mažųjų šuniukų „mama“. Ald. Valavičienė labai myli šuniukus ir ji juos augina, globoja.

Iš kiemo grįžtame atgal į namo vidų. Kairėje pusėje yra miegamieji kambariai, bet jų neteko matyti. Ald. Valavičienė paprašė sėstis prie stalo. Supažindino su sūnaus inžinieriaus žmona Braziliete, gražiais juodbrvais plaukais ir tamsiai rudomis akimis. Graži, jaunutė. Stalas padengtas, lyg būtų princų priėmimas. J. Valavičius pastatė ant stalo geriausių

VARGŠAI – TAI KRISTUS

Visokie vargšai ne tik vadinami palaimintais, nes paveldės dangų, bet jie yra tartum pats Kristus. Tokia yra krikščioniškos meilės didybė ir prasmė, kurios daugelis nesupranta. Kai mylime vargšus, mylime patį Kristų. Ką jiems gero padarome, pačiam Kristui padaroma, nes tie vargšai yra Kristaus broliai.

Kristus savo pamokymuose ne kartą yra sakęs, kad meilė yra jo mokinių požymis: „Iš to pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn. 13, 35). Tai dorybė, kuri viršija visas kitas charizmas, moko apaštalas šv. Paulius. O šv. Klemensas Aleksandrietis tai pasako trumpu sakiniu: „Matai savo brolį – matai savo Viešpatį“ (De Orat. 26).

Štai sprendimas blogiesiems: „Paskui jis prabilo ir stovinčius kairėje: „Eikite šalin nuo manęs, praeikite, ir amžinąją ugnį, kuri priręta velniui ir jo angelams! Nes aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote, buvau ištroškęs, ir manęs nepagirdėte, buvau keleivis, ir manęs nepriglaudėte, nuogas – neapdrėgėte, ligonis ir kalnys – ir jūs manęs neaplauskėte“. Tuomet jie atsakė: „Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkana, ar ištroškęs, ar keleivį, ar nuoga, ar ligonį, ar kalinį ir tau nepatarnavome?“ Tuomet jis pasakys jiems: „Iš tiesų sakau jums, Kiek kartų taip nepadarėte vienas iš šių mažiausiųjų, nė man nepadarėte“ (Mt 25, 41-45).

Teisingiesiems atlyginimas yra karalystė, parengta jiems nuo pasaulio sukūrimo. Tai paties Dievo laimė, kurios dalyviai bus teisingieji iš Dievo

tautos vėl vėjuje plandanciai vėliava! Lėtai žygiuojame ilgu mediniu tiltu, kol stovime atstatytos pilies šėšelyje. Iš dešinės eina darbas buvusiose arklidžių vietose, ten kažkada stovėjo kunigaikščių žirgai.

Kylame aukštyn, per pilies kiemą žengiamo į autentiškai atstatytas rūmų aules, žvelgiame per mažučius sargybinių langus, saugančius nuo netikėto priešo. Koks tai buvo milžiniškas darbas surinkti senas plytas, darbo įrankius, atvaizdus nuo 13-14 šimtmečio, pagaliai išsaugoti palikuonims, kad primintų praeitį ir atsakomybę už atietį. Šitiek metų, šitiek metų, – o nepalūžome ir esame tie patys. Nubyrėjo daug, bet kamienas liko ir vis išleidžia naujas ataugas.

gerumo, kuris nori visus padaryti laimingais. Amžinoji ugnis arba pragaras, į kurį bus pasiųsti pasmerktieji, yra vieta Dievui pasipriešinusių velnio ir pasekėjų. Į pragarą pasiunčiami nedorėdžiai dėl to, kad jie neturėjo meilės. Šią tiesą gerai suprato šv. Jokūbas apaštalas, kuris rašo tikintiesiems: „Teismas ne-gailestingas tam, kuris nevykdė gailestingumo... Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi tikėjimo darbų? Ar gali jis išgelbėti tikėjimas? Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdieninio maisto, ir kas nors jūsų jiems tartų: „Eikite ramybėje, sušilkite, pasisotinkite“, o neduotų, kas reikalinga jų kūnui, – kas iš tų žodžių? Taip pat ir tikėjimas, jei neturi darbų, yra savyje miręs“ (Jok. 2, 14-17).

Kristus, kalbėdamas apie sprendimą geriesiems ir blogiesiems, pavartoja paralelizmą. Bet, kai teisingieji su meile kalbasi su Jėzumi Teisėju, pakartodami kiekvieną jo žodį, kai aiškino, dėl ko jie yra atlyginami amžinąja laime, blogieji, priešingai, sumišę ir drebėdami, trumpai tik pakartoja Jėzaus žodžius. Tai ženklas tų, kurie nemokėjo mylėti Jėzaus vargšuose.

Pagaliau teismo pabaiga: „Ir eis šitie (atmettieji) į amžinąją kentėjimą, o teisieji į amžinąjį gyvenimą“ (Mt. 2, 46). Baisus išskyrimas, bet drauge ir nepaprasta paguoda. Kas nepaiso Kristaus mokslo, kas negyvena pagal krikščionių moralės meilės dėsnius, tam tik amžinas pasmerkimas, išskyrimas iš amžinosios laimės. O tiems, kurie ne tik tikėjo, kad Kristus yra Dievas, bet ir laikėsi jo palikto mokslo, praktikuo-dami meilės įsakymą, tiems amžinoji laimė danguje.

Kai gliaulau pagalvoju apie paties Viešpaties atpasakotą paskutinio teismo aprašymą ir jo padarytą sprendimą geriesiems ir blogiesiems, iš vienos pusės turiu būti apimti baimė, kad galime būti pasmerkti. Bet iš antros pusės pasitiekėjimas ir viltis laimėti amžinąją laimę, jei tik bus vykdytas Kristaus paskelbtas meilės įsakymas, kurį jis taip labai pabrėžė, kad būtu-me verti amžinojo gyvenimo. Kristus paskutinio teismo aprašymą davė prieš savo parodytą gailestingumą, nes netrukus savo kančia ir mirtimi ji visiems užtikrino. Nepamirškime, kad Dievas ne tik tei-teb kamienas liko ir vis išleidžia naujas ataugas.

J. V.

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

23

Gaila, kad primiršau to lietuvių architekto pavardę, kurią man minėjo. Išlipę iš traukinio įėjome į didelę aikštę, kur radome Aleksandro pastatytą automobilį. Jis kiekvieną dieną atvyksta į Sao Paulo, o automobilį palieka užmiestyje ir požeminiu traukiniu keliauja į savo darbotviete.

Važiuojame gerą kelio galą. Pasiekėme užmiestyje jų naują rezidenciją, kurią pats Aleksandras pasistatė. Pasitinka mus jų dukrelė, kuri atidarė vartelius ir buto duris, nes visur namai apsaugoti raktu. Nešiuosi savo lagaminus, reikalingus tolimosnei kelionei. Jau buvo pirma valanda po pietų. Parodė man miegamąjį kambarį antrame aukšte. Po to išvykome abu su Aleksandru pietų į restoraną. Pavalgę gerus pietus, grįžome namo.

Mane vakarienių pakvietė Jonas ir Aldona Valavičiai. Čese Boguslauskienė yra J. Valavičiaus sesuo. Ji nevažiavo, nes tą dieną sirgino. Važiuojame į turtuolių rajoną, kur gyvena Valavičiai. Visur siauros ir brukuotos gatvės. Privažiuojame Valavičių puošnią rezidenciją. Apsidairau aplinkui, rodos, kad pakliuvau į Los Angeles bagočių rajoną Beverly Hills, kur gyvena filmų artistai ir kiti biznierių milijonieriai. Panaši aplinka, tik skiriasi tuo, kad čia siauros gatvės, o Beverly Hills plačios, puikiai asfaltuo-

užsieniečių ir brazilų gėrimų, o šeiminkė Aldona skaniausių valgių, įvairių mėsos kepsnių, patiekalų ant sidabrinų padėklų. Valgomieji indai ir šakutės, peiliai, šaukštukai buvo gryno sidabro. Šalia to prie kavutės skaniausių pyragaičių, pyragų. Viskas buvo gražu ir prabangu. Džiaugiausi, kad Sao Paulo lietuviai yra gražiai įsikūrę ir gerai ekonomiškai gyvena. Žinoma, ne visi vienodam lygyje.

Jonas Valavičius yra prekybininkas ir vienos didelės korporacijos direktorius. Jo žmona Aldona gimusi ir augusi Sao Paulo, irgi yra labai gabi, sumani ir didelė lietuvių kolonijos veikėja. Vėliau apie Aldoną ir jos vyrą sužinojau, kad jie surinko daug aukų ir pastatė Lietuvos laisvės paminklą aikštėje prie šv. Juozapo bažnyčios. Jis ir šiandien ten tebestovi ir primena braziliečiams Nepriklausomą Lietuvą. Prie šio paminklo statybos prisidėjo visi Sao Paulo ir Vila Zelina lietuviai savo aukomis, o Valavičiai išrūpino iš miesto vadovybės leidimą statyti. Yra didelė garbės vietos lietuviams dėl paminklo pastatymo, o daugiausiai Jonui ir Aldonai Valavičiams ir visos lietuvių kolonijos aukotojams ir veikėjams...

Padekoju už gražų priėmimą ir puikias vaives ir atsisveikinę mielus šeiminkus išvažiavome pas Boguslauskus namo. Parvykome labai vėlai ir nuskubėjome gulėti.

Susipažinau artiau su Aleksandro žmona agr. Čese ir Jono Valavičiaus sesute lituaniste Aldona Valavičiute, kuri baigė Vytauto Didžiojo universitetą Kaune 1937 metais. Ji buvo labai šneki ir kalbėjome apie pažįstamus lituanistus.

(Bus daugiau)

HORIZONTAI

KUN. SVARINSKAS AMERIKOS KALĖJIME

Rugsėjo pradžioje Washingtono antrą kartą lankėsi Lietuvos Tėvynės apsaugos komiteto narys kun. Alfonsas Svarinskas. Jei pirmojo apsilankymo birželio mėn. proga JAV viceprezidentas D. Quayle Senato rūmuose vykusios ceremonijos metu jam įteikė Puebla organizacijos skirtą žymenį už žmogaus teisių gynimą, tai antrojo vizito sostinėje proga daug metų sovietų kalėjimuose ir darbo lageriuose praleidęs lietuvis kunigas aplankė Maryland valstijos kalėjimą Jessup mieste. Kalėjimą aplankyti bei palyginti Amerikos ir Sovietų Sąjungos kalėjimus Svarinską pakvietė Jessup kalėjimo kapelionas kun. E. Owens ir du trinitorių kunigai, atstovaujantys organizacijai, besirūpinančiai persekiojamais katalikais. Kun. Svarinską kelionėje į kalėjimą lydėjo jo vertėjas Lietuvių informacijos biuro Washingtono vežėjas Viktoras Nakas.

Maždaug po savaitės kun. A. Svarinską ir Lietuvos atstovą Washingtono Stasi Lozoraitį kalbėti pakvietė Howard universiteto, vieno iš pagrindinių neegru aukštojo mokslo institucijų — televizijos stotis. Šios programos vedėjas ir komentatoriai kelia tokius klausimus, kuriems ypač jautrus yra juodosios rasės amerikiečiai.

Lietuvos atstovas St. Lozoraitis papasakojo apie prievartinę Lietuvos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą, Liaudies seimo rinkimų apgaule, Lietuvos statusą tarptautinėje bendruomenėje, toliau nurodė, jog pabaltiečiai stengiasi įtikinti Maskvą, kad jos interesams labiau pasitarnaus milijonai taikungų, laisvų kaimynų, palaikančių su ja draugiškus santykius, negu milijonai vergų, kurie nekenčia rusų ir Maskvos.

Po to programos vedėjas, V. Nakui verčiant, klausinėjo kun. Svarinską apie jo ilgus metus, praleistus sovietų lageriuose, paklausė, ar jo veikla kokią nors įtaką turėjo kovotojams už juodųjų teises dr. Kingas ar M. Gandhi?

Kun. Svarinskas atsakė: „Mes apie juos žinojom ir gėrėjomės jų vedama kova. Ir jie turėjo įtakos ir mūsų kovai. O aš dėkoju Martino Liuterio Kingo žmonai, kuri rašė laiška Gorbaciovui, kad mane paleistų. Aš neturėjau progos asmeniškai padėkoti, o dabar noriu padėkoti per televiziją.“

Šis kun. Svarinsko pasisakymas sujaudino programos vedėją, tikriausiai sujaudino ir nemažą dalį žiūrovų, ir vedėjas pažadėjo padėką perduoti dr. Kingo našlei Coretai. O kad ši žinoma amerikietė kun. Svarinsko reikalą rašė laiška pačiam Gorbaciovui, Svarinskas sužinojo Amerikos Balse, kurio archyve saugojama dokumentinė medžiaga apie kiekvieną sovietų kalintą žymesnį Lietuvos disidentą.

ARLINGTONAS LIETUVOJE

Abiejų viešųjų Washingtono metu kun. Svarinską globojo Kristina ir Viktoras Nakai, Marytė ir Jonas Vaitkai ir LB Washingtono apyl. primininkė Audronė Pakštienė. Su ja kun. Svarinskas visą dieną praleido vaikščiodami po Amerikos panteoną — Arlingtono tautines karių kapines. Ten aplink nežinomo kario paminklą ir amfiteatrą į šlaitus ir pakalnes bėga dešimtys tūkstančių mažų baltų kryžių, pažymintį čia

palaidotų karių, jų žmonių ir karo ligoninėse tarnavusių slaugių kapus. Aukščiausioje kapinių vietoje ilsisi palaidotas nušautasis JAV prezidentas J.F. Kennedy ir jo gausiai turistų tebelankomą kapą žymi nuolat deganti amžinoji ugnis. Tarp dešimčių tūkstančių baltų kryžių, pažymintį įvairiuose karuose kovojusių karių, jų tarpe ir lietuvių, kapus, yra pastatyta ir didesnių paminklų prisiminimui karo lauke dalyvavusių paskirų dalinių iš įvairių ginklo rūšių: pėstininkų, marinų, jūreivių, lakūnų ir t.t. Žodžiu, Arlingtono karių kapinės yra didinga ir kartu jaudinanti tautos šventovė.

Pasak A. Pakštienės, kun. Svarinską, vietoje pergyvendamas tą Amerikos tautinio panteono didybę, taip buvo sužavėtas, jog užsidegęs siūlė, kad tokią vietą, kaip Arlingtonas, reikėtų sukurti ir Lietuvoje kur nors sostinės Vilniaus apylinkėse. Dabar tam esąs tinkamiausias laikas. Grįžta Sibiro tremtinių palaikai iš Igarkos ir kitų šiaurės vietų, Varniuose, Igliaukoje ir kitose apylinkėse žuvusių partizanų atminimui pastatyti ir pašventinti paminklai, į parapijų kapines iš raištų ir pamiškių jau perlaidoti Jurbarko, Skiemonių ir kitų vietovių partizanų palaikai, iš Pucko kapinių, Lenkijoje, į Lietuvą parvežti ir čia palaidoti buv. Stutthoffo nacių koncentracijos stovyklos kaliniai kun. a. Lipniūno ir inž. A. Šapalo palaikai ir t.t.

Kun. Svarinsko žodžiais, visu čia minėtų ir kitų lietuvių Sibiro tremtinių buvusių kalinijų bei partizanų palaikai turėtų išsėti tame pačiame Lietuvos Arlingtone, ir tą lietuvišką Arlingtoną turėtų dominuoti vienas didingas bei išraiškus paminklas su jame įrašytomis tremtinių, kankinių ir už Lietuvos laisvę žuvusiųjų pavardėmis. Tai būtų didingas ir prasmingas Lietuvos panteonas.

Kiek teko girdėti, šiai idėjai pritarė vėliau Washingtono lankėsis TSR Aukščiausiosios tarybos deputatas dr. V. Antanaitis ir kiti Lietuvos inteligentai. Svarbu, kad ši idėja būtų plačiau keliama tiek išeivijos, tiek ir Lietuvos spaudoje.

VĖL SUGRĮŽO TREMTINIŲ PALAIKAI

Vilniškė Tiesa š.m. rugsėjo pabaigoje taip aprašė 85 tremtinių karstų kelionę Lietuvon, kurių vieta irgi turėtų būti lietuviškas Arlingtonas.

„Pirmadienio vakare tūkstančiai panevėžiečių su žvakutėmis ir rudens gėlių žiedais rankose patraukė į aerodromą. Čia specialiu reisu iš Irkutsko ir Krasnojarsko lėktuvais turėjo atgabenti tremtinių palaikus. Abipus perono asfalto greta kilimo kito išsirikiavo apie 10,000 panevėžiečių, ažuolų vainikais išpuoštos mašinos iš aplinkinių rajonų ir miestų. Ilgos laukimo minutės, ir lėktuvas jau suka ratą virš nakties rūkė paskendusio miesto. Laukiančių veiduose rimtis, susikauptas, orkestras groja gedulingą šopeną, Naująjį. Lėktuvas nutupia. Visi laukia, kol bus iškrautas skausmo šalčiu širdį stingdantis krovinys... Gedulinga ceremonija aerodrome užsitęsė iki vidurnakčio. Ilgai skambėjo taurūs žodžiai, giesmės, maldos...“

Tame straipsnyje taip pat minimi, kad kita grupė pargabeno profesorius Kazimiero Ambrozaičio, 1920-26 metais Lietuvos seimo atstovo, palaikus.

KETURIASDEŠIMT METŲ MISIJONIERIUS

Kun. Juozo A. Margio, MIC, kunigystės 40 metų sukakčiai

P. STAKYS

Jau labai seniai Westville, Ill., kur gyveno daug lietuvių ir turėjo savo parapiją, gyveno Magdalena Pažeraitė ir Jonas Margis. Abu buvo darbininkai, neseni imigrantai šiame krašte. Jie nutarė savo gyvenimą sujungti. Moterystės sakramentą priėmė kaip tik Westville, kuri buvo jų pirmoji gyvenimo Amerikoje vieta.

Po kiek laiko jie išsikėlė į Chicago, kur gimė pirmoji duktė. Dar kurį laiką čia palikę išsikėlė į Gary, Ind. Chicagoje gimusi duktė mirė Gary, būdama tik truputį daugiau kaip dvidešimt metų. Bet čia jiems gimė sūnus Tadas, dabar brolis Tadas Margis, MIC, ir dalis kitų vaikų. Vėliau jie pradėjo savo gyvenimą kurti Montanoje, išgydami didelį ūkį ir daug karvių. Čia jiems gimė jauniausias sūnus Juozas Aleksandras 1923 m. rugsėjo 20 d. Jis buvo vienas iš penkių brolių ir trijų seserų. Buvo pakrikštytas Wibaux parapijos bažnyčioje Montanoje.

Ten baigė jis aštuonių skyrių mokyklą. Į aukštesniąją mokyklą jojo raitas, nešdamas pašaro, o mokykla turėjo gyvuliams saugoti tvartus, kuriuose per dieną laikydavo ir duodavo tik vandens. Mokslo metu 1938 m. Juozas žaidė futbolą, kurį jo vyriausiasis brolis žaidė prieš dešimt metų — 1928. 1939-1940 metais Juozas Margis mokėsi jau Chicago St. Rita aukšt. mokykloje ir ją baigė.

Baigęs šią mokyklą, jis išvyko į Marianopolio, Thompson, Conn., kolegiją, vedamą Marijonų vienuolių. Kitais metais jis įstojo į Marijonų vienuolyną ir buvo priimtas į noviciatą, kur jo vadovu buvo kun. Antanas M. Švedas. Bet jam išėjus karo metu į kariuomenę kapeliono pareigoms, Juozas noviciatą baigė, vadovaujamas kun. Petro Barausko. Vėl grįžo į Marianopolį ir 1942-1943 m. ten jau mokėsi kaip Marijonų vienuolių narys. 1943-1949 m. studijavo Marijonų kunigų seminarijoje Clarendon Hills, Ill., filosofiją ir teologiją. 1949 m. birželio 5 d. vysk. Prano Bučio, tuometinio marijonų vyriausio vadovo, buvo įšventintas su kitais marijonais klierikais kunigu.

Tris mėnesius kaip jaunas kunigas, mokydamasis tobuliau ispanų kalbos, kun. Juozas A. Margis praleido Amerikoje, dirbdamas tai vieną, tai kitą darbą. Bet jis turėjo pašaukimą dirbti misijose, pagelbėti vargantiesiems, padėti nepreteliuose gyvenantiems. Jis savanoriškai pasisūlė vykti į Argentiną, kur tuo metu jau buvo įsikūrę marijonai kunigai, turėjo labai plačią lietuvių ir vietinių parapiją Avellanedoje, Buenos Aires priemiestyje, leido laikraštį „Laika“. Plotai buvo dideli, dar-

bo buvo daug, poilsio net buvo sunku tikėtis.

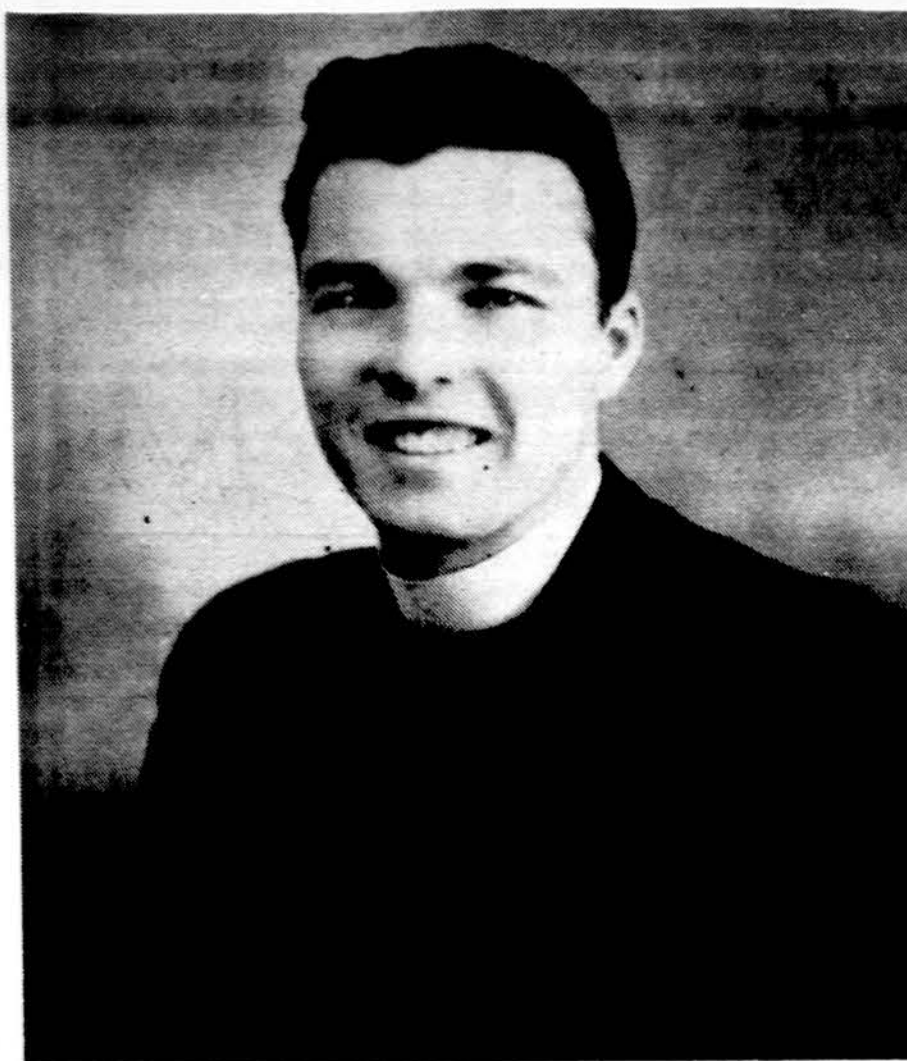
Kun. Juozas Margis į Argentiną atvyko spalio pradžioje ir pradėjo tuojau jungtis į visus darbus. Jis buvo parapijos vikaras, važinėjo į kitas kolonijas, kaip Berisso, Villa Lugano ir kt. Organizavo arba buvo dvasios vadovs jau suorganizuotų lietuvių ir vietinių parapijų organizacijose. Ir purvą brisdamas ir mažai miegodamas, dirbo čia iki 1958 m. įvairiose pareigose.

Tuo laiku buvo įsteigta nauja lietuvių Šv. Kazimiero parapija Rosario mieste — apie 250 mylių nuo Buenos Aires. Ten jis buvo paskirtas naujomis pareigoms. Čia išbuvo nuo 1958 iki 1962 m. vikaro, klebono pareigose. Vėl buvo paskirtas klebonu į Aušros Vartų parapiją Avellanedoje, kur išbuvo nuo 1962 iki 1967 m., dirbdamas plačios apimties didelėje parapijoje įvairius darbus. Prireikus Rosario Šv. Kazimiero parapijai vadovo, nuo 1967 iki šiol dirba Rosario Šv. Kazimiero parapijoje. Čia jis pastatė didelę mokyklą ir ją pavadino „Republika de Lituania“ (Lietuvos respublika). Mokykla turi dvi pamainas ir apie tūkstantį mokinių. Ji remiama ir vietinės valdžios. Pnekis kartus savaitę neturtingiems apie 400 vaikų ir suaugusiems dalina maistą už dyką.

Tai tik bendri bruožai, ką vienas žmogus gali padaryti misijų sąlygose, netausodamas savo sveikatos ir jėgų. Kun. Juozas Margis — populiariai vadinamas Padre Jose, yra visų mylimas, gerbiamas, visiems autoritetas ne tik dvasiniuose, bet ir gyvenimo reikaluose. Jis savo uolumu pralenkia visus, nes jį pas ligonį ir susipykusią šeimą gali šaukti dieną ar naktį. Jis visuomet randa paguodos žodį, jis prirenkęs pasveikimui arba mirčiai, jis sutauko susierzinusius ar susipykusius. Nors visi žino, kad jo sveikata nėra iš ažuolo skaptuota, o greičiau iš minkšto medžio, nes jau yra turėjęs kelias operacijas, bet taip pat žino, kad iš meilės artimui visuose reikaluose, net įsitikinęs velnio „apsėdimu“, jis pagelbės.

Dvigubo suaktyvininko tėvai jau yra iškėliavę amžinybėn. Taip pat mirusios dvi seserys — Katarina ir ses. Damianas, brolis Kazimieras. Bet jis gali džiaugtis dar turįs tris brolius ir seserį, daug šeimos vaikų ir provaikaličių.

Jam linkėtina Argentinose skleisti tikėjimo žiburį, lietuvių bėb kibirkštis, rodyti kunigišką uolumą ir amerikietišką nuosirdumą. Taip pat ir sveikatos, nes jis yra reikalingas Bažnyčiai ir vienuolijai.

Kun. Juozas A. Margis, MIC — jubilatas

SPAUDOS LAISVĖ?

Lietuvos spaudoje dabar netrūksta visokių diskusijų. Vieną dieną mušama į vienus vartus, kitą dieną — į kitus, trečią — apsižvalgoma ir vėl tiesiu taikymu spiriama, nesiigilinant, ar kam klius ar ne. Taigi žurnalistams pasidarė šiek tiek lengviau dirbti, nors gyvenimas nuo to nė kiek nepagerėjo. Gal todėl ir skaitytojai vis įdomesnių netikėtumų sulaukia.

„Jaunimo gretos“, protestuodamos prieš karinę cenzūrą, visą puslapį žurnalo palieka tuščią. „Komjaunimo tiesa“, nuo Naujųjų metų žadanti keisti pavadinimą į lietuviškesnį, kuone visą pirmą puslapį paskiria protestui išreikšti dėl to, kad iš

milijonais skaičiuojamo pelno redakcijai lieka vos penki procentai, kitą valingą ranka susišluoja centras. „Literatūra ir menas“ savaitraštyje spausdinamas atviras bibliotekininkų laiškas vyriausiajam Lietuvos cenzoriui dėl nepagrįstai įkalinamų iš užsienio, dažniausiai lietuvių autorių, gaunamų kūrinių. Vyriausiasis cenzorius Algimantas Brazaitis, užėmęs vyriausiosios valstybinių slapčių spaudoje saugojimo valdybos viršininko kėdę, ilgus metus ją trynusio didžiai atsidavusio partiečio Gurvičiaus, labai jautriai atsiliepia į visus žurnalistų skundus, neva atiša rašantiems ir redaguojantiems rankas.

Visai neseniai nuo išankstinės cenzūros atleisti kai kurie periodiniai leidiniai, radijo ir televizijos laidos, būsimos knygos. Tik tas atleidimas negalioja publicistikai, memuarams ir tiems leidiniams, kuriuose aprašoma kariškių, milicijos ir saugumo komitetų darbuotojų, partijos ir vyriausybės vadovų gyvenimas ir veikla. Taigi, matyt, dar negreit „Šluotoje“ išvysime kokio labai labai garbingo žmogaus draugišką šaržą ar karikatūrą. Bet be šito jau galima gyventi. Juo labiau, kad tas gyvenimas kasdien mielesnis darosi.

Is Maskvos ateina daug žadantis įsakymas: spaustuvėms be cenzoriaus vizos leidžiama spausdinti vizitines korteles, kvietimus, sveikinimo atvirukus, netgi įvardintas užrašų knygeles, saldinių vyniojimo popierėlius, žuvų konservų etiketes...

Pradžiai gal ir to gana. Juk sakoma: svarbu pirma atsistoti ant kojų, o tada jau galima ir žingsnį žengti. Gal ir mes Lietuvoje jau remiamės į kojas? Kas žino? O kol šis laiškas pasieks, gal jau ir politinė cenzūra bus sugrįžus.

Salomėja Čičiškina

PREZIDENTIENĖ PARADE

Prezidento Bush žmona Chicagoje spalio 9 d. buvo vadovaujantis asmuo Kolumbo dienos parade. Barbara Bush susilaukė pirmąjį dešimiesio. Parado eiseną išsitiesė visą mylią miesto centre. Buvo daugybė gyvųjų paveikslų, orkestrų, aukštų pareigūnų. Pirmą kartą savo šiose pareigose parade dalyvavo ir naujasis meras Daley. Žygiavo nuo Wacker Dr. iki Van Buren gatvės. Buvo vežama apie 200 gyvų gėlių vežimų.

INTERNATIONAL INDUSTRIES

GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti; ar atsiminti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės — atsiimsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS PASVEIKINTI SAVO GIMINES AR DRAUGUS LIETUVOJE

ŽAIBO greitumu jūsų artimieji bus pasveikinti vardinių, jubiliejų, suaktyvių, vestuvių, ar bet kokia kita proga. Sveikinimai pristatomi į namus.

Kreipkitės — atsakysime į visus jūsų klausimus.

ŽAIBAS
9525 So. 79th Ave.
Hickory Hills, IL 60457
Tel. 312-430-0074

REMKIME TAUTOS FONDA

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenio įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis sklaidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutalią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, jam žindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

INTERNATIONAL

Pranešame, kad visos 1989 m. ekskursijos jau užpildytos. Dėkojame visiems savo klientams, pasinaudojusiems mūsų patarnavimais, ir rušiamės tikrai [domiam ir įvairiam 1990 m. sezonui].

Primername, kad G. T. INTERNATIONAL apskritus metus teikia [valias paslaugas. Visi jūsų biznio ar turistinės kelionės reikalai bus sutvarkyti profesionaliai ir sumaniai].

Norintiems viešėti Lietuvoje 5 dienas ar 5 savaites, sudarome individualius maršrutus, sutvarkome dokumentus bei visus kelionės ar viešbučio reikalus, ir jūsų paslaugoms parūpiname patyrusį asmenį jus pasitikti.

Kreipkitės — kelionė be rūpesčių daug malonesnė!

G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 SO. 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457 TEL: (312) 430-7272

REDAGUOJA ST. GEMINIENE. 6507 TEOTY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

GINTĖ DAMUŠYTĖ — IŠKILIAUSIA MOTERIS

Gintė Damušytė

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų sąjunga per seimą išrenka iškiliausią lietuvių moterį, pasižymėjusią savo veikla. Šiais metais seimas vyko rugpjūčio 10-12 dienomis Centrum Inn viešbuty, Worcester, Massachusetts. Gintė Damušytė šioje seime išrinkta iškiliausią moterimi.

Apie jos veiklą pasisako Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos direktorius kun. Kazimieras Puševičius, kurio įstaigoje Gintė Damušytė dirba: „Jeigu Lietuvių Informacijos Centras šiandien nuo Lietuvos iki Australijos laikomas patikimu šaltiniu skubių žinių apie veliausias įvykius Lietuvoje perdavimu, jeigu Lietuvos bei lietuvių rūpestiai žinomi visoms žmogaus teisių organizacijoms, tai Gintės Damušytės dėka“.

Baigusi politinius mokslus ir istoriją Wayne State universitete, Detroit, Michigan, Gintė Damušytė 1979 m. ruošėsi siekti karjeros Washington. Kun. Kazimiero Puševičiaus kviečiamą ji nutarė laikinai patalkinti Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai New Yorke. Nuo pirmos dienos jai teko trys svarbios pareigos: 1. užmezgimas ryšių su visokiausiomis valdžios, žmogaus teisių, bei kitomis organizacijomis Lietuvoje reikalui; 2. techniškas koordinavimas šalpos Lietuvai; 3. sistemingas išvystymas tada neseniai prie Religinės Šalpos įsteigto Lietuvių Informacijos centro.

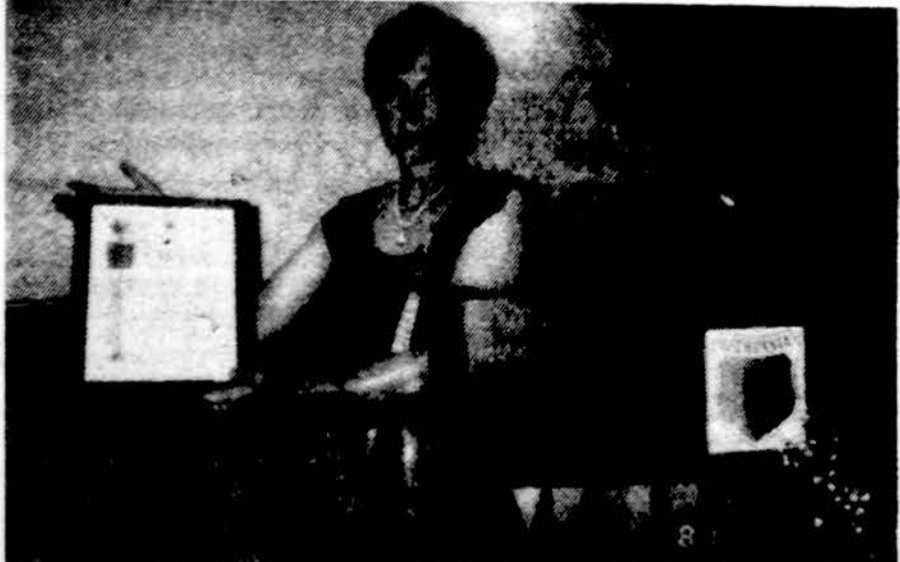
Mėnesiai ištiso metais, ir Gintė jau dešimtuosius metus eina Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjos pareigas. 1987 m. Religinės Šalpos direktorių taryba, kurią sudaro 15 kunigų, buvo tiek sužavėti jos darbu, kad ją išrinko Religinės Šalpos korporacijos sekretore — pirma pasauliote toms pareigoms.

Pradžioje Lietuvių Informacijos centro žiniomis naudojosi išimtinai tik katalikiškos redakcijos. Gintės sumanymo bei viršvalandžių kruopštaus darbo dėka Lietuvių Informacijos Centras pamažu įsigijo patikimumą JAV kongrese, didžiojoje spaudos biurose, bei žmogaus teisių organizacijose. Jei anksčiau lietuvių su pagrindu skundavosi, kad Tarptautinės Amnestijos organizacija ignoruodavo lietuvių sąžinės bei politinius kalinius, tai paskutiniu metu tos svarbios organizacijos atstovė atvykusi iš Londono, visuomet jaučia reikalą užsukti pas Gintę Damušytę.

Žmogaus teisių komisija prie JAV kongreso yra išreiškusi didžiausią pasitikėjimą G. Damušyte žiniomis iš Lietuvos. Gintė yra vedusi arba talkinusi lietuvių arba pabaltiečių informacijų biurams apie tris tarptautinių konferencijų proga Europoje bei Kanadoje.

Ji su tarpkonfesine delegacija prieš porą metų lankėsi Sovietų Sąjungoje ir po to efektingai atsivėrė nevykusi sovietinė propaganda, brukama amerikiečiams.

Gintė jau keletą metų dėsto

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų sąjungos centro valdybos pirm. Aldona Shumway organizacijos Jubiliejinio seimo bankete rodo Gintei Damušytei skirtą 1989 m. iškiliosios lietuvių pažymėjimą.

specialiaame seminare, kuris kiekvienais metais rengiamas naujiems JAV diplomatom, skiriamams į komunistinius kraštus, kad jie būtų gerai informuoti apie Lietuvos padėtį.

Jau daugiau negu 10 metų lietuvių Bendruomenės bei Religinės Šalpos ir Lietuvių Informacijos centro siunčiama, apšviesti visus lietuvių telkinius Australijoje su paskaitomis ir pranešimais Australų spaudai.

Prieš porą metų Gintė, Lietuvių Bendruomenės bei Religinės Šalpos ir Lietuvių Informacijos centro siunčiama, apšviesti visus lietuvių telkinius Australijoje su paskaitomis ir pranešimais Australų spaudai.

Ji vadovauja Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungoje, veikli ateitininkė ir Lietuvių Fronto bičiulė narė. Gintė visur labai laukiama paskaitininke, lietuvių ar anglų kalbomis.

Tai tokia mūsų miela Gintė Damušytė, kurios darbus mes, Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga, labai vertiname ir už tai suteikiame jai iškiliosios lietuvių moters titulą; jai skiriamą atitinkamą žymenį pasijungimo pirm. Aldona Shumway parodė seimo dalyviams rugpjūčio 12 d., švenčiant Sąjungos Deimantų jubiliejų ir seimo užbaigimą Maironio Parke.

Labai apgailestavome, kad dėl kitų pareigų G. Damušytė negalėjo dalyvauti kartu su mumis jos pagerbimo iškilijai moterim proga. Žymuo bus įteiktas kita proga.

Šį apdovanojimą sąjungietės pradėjo 1977 m. Pirmoji taip įvertinta buvo garbės konsule Juzė Daužvardienė. Toliau — Nijolė Sadūnaitė 1979, Marija Rudienė 1981, sesuo M. Alojza 1983, sesuo M. Mercedes, S.S.C., 1987 ir šiemet Gintė Damušytė.

Janina M.

MŪSŲ VEIKLA

* **Chicago Lietuvių Moterų klubo** narių pirmasis susirinkimas po vasaros atostogų įvyko rugsėjo 18 d. Hilton Inn, Oak Lawn, patalpose. Prasižėjęs veiklos sezonas atnešė naujus planus, rūpesčius ir svarstyti planus. Vienas iš pirmųjų renginių yra spalio 14 d. priešpiečiai ir rudens madų fantazija, ruošiamą Hilton Inn, Oak Lawn, Astorijos salėje. Šio renginio komitetui pirmininkauja darbšti Irena Yonaitytė, buvusi klubo pirmininkė. Šalpos popietės pelnas skiriamas visai lietuviškos veiklos palaikymui: spaudai, radijo programoms ir kt. Tikimasi

LIETUVOS DUKTERYS SKAIČIUOJA SAVO VEIKLOS DEŠIMTMEČIUS

Gailestingumas yra gražiausia meilės rūšis.

A. Lamartine

Organizacijų veikla paprastai siejama su įvaizdžiais: narių eilės, jų gretos rikiuotėje. Taip organizacijos dažnai matomos dalyvaujant minėjimuose, eisenose, paraduose — su savo veliavomis, uniformomis, narių koja kojon žygiavimu. Kaip kitaip ir galėtų būti, kai norima iškilmingai ir oriai pasirodyti viešumoje, šventėse? Smagu patonu; taip pat ir žiūrovams matyti darnias gretas akimis palydėti.

Yra betgi organizacija, kurios narės niekada nesurens, nesuskrenda draugėn, nesušaikia grandiozinių seimų, neturi uniformų, medalių ar žymenų, nežygiuoja rikiuotėse. Tiesa, organizacija turi savo veliavą su įrašu „Pagalbi ranka vargantiesiems“. Po ja — tuo vienu metu visos narės apjungiančių simboliu — ir spiečiasi šis tūkstantis su kaupu lietuvių moterų, mylinčių savo artimą ir būsimųjų narių vargan patekusių tautiečių, te. Tai Lietuvos Dukterys, viena iš gausiausių išvijoje organizacijų, kuri darbai judriame mūsų gyvenime lyg ir nematomi. Šios draugijos steigėjas, a.a. kun. dr. Feliksas Gureckas jau 1959 m. kreipėsi į lietuvių moteris: „Mielosios Moterys, mums reikia 1000 narių, kad galėtume pasakyti: nebėra Chicagoje skurstančio lietuvių! Tuo laiku šiam artimo meilės darbui savo laisvalaikio trupinius skyrė aštuonios moterys...“

Praėjo štai trisdešimt metų. Draugijos narės viršija tūkstantį, o vargo, rūpesčių, globos reikalingų, vienišų senelių yra dar daugiau. Tai suprantama, nes atvykę jaunesni, stiprūs ir pagyję, priartėjo prie savo gyvenimo saulėlydžio ir įvairių negalių. Gi iš tų moterų, kurios anuomet šiam kilniam tikslui pasisventė, atsiliepė ir draugijos steigėjų kvietimą, dar ne viena galime matyti tebesidarbuojančią, nors laikas juk niekam vietoje nestovi...

Visada įdomu vartyti istorijos lapus. Štai akis užkliūva už garbingojo steigėjo žodžių: „Mes turime siaurą tikslą — mažinti lietuvišką vargą, visokią jo formą. Taigi jei vargsta lietuvis — jam padėsime“. Jo žodžiai sėkmingai kritę ir gerą dirvą, ir jautrias lietuvių moterų širdis, ir iš mažos kibirkštėlės įsilieps-

sulaukti daug viešnių. Susirinkusios narės su liūdesiu prisiminė neseniai mirusią ilgametę (nuo 1923 m.) narę ir buvusią klubo pirmininkę Oną Biežienę. Susirinkimui vadovavo pirm. Emma Petraitienė.

* **28-to „Gintaro“ baliaus planai.** Pirmasis „Gintaro“ balius, suruoštas 1961 m., tapo gražia, kasmet pakartojama tradicija, kur jaunos lietuvių kilmės gintarėlės yra pristatomos plačiai visuomenei. Tiesa, Amerikoje — ir čia Chicagoje — yra nemažai debiutų balių, tačiau „Gintaro“ balius yra tikrai savitas, iškeliantis mūsų dainos ir tautinio šokio grožį — pagrindinę baliaus temą. Jaunosios gintarėlės turi būti ne jaunesnės nei 16 metų ir bent 3-je gimnazijos klaseje. 28-tas „Gintaro“ balius įvyks 1990 m. birželio 24 d. Hilton Inn, Oak Lawn, viešbučio Grand Ballroom patalpose. Baliaus komiteto pirmininkė yra gerai žinoma Aldona Brazienė. Norintiems gauti daugiau informacijos, A. Brazienė mielai atsakys visus klausimus. Jos telefonas 598-6134.

nojo didelis laužas. Daug per tą trisdešimtmetį buvo darbuotasi, spęsta, planuota, nuosavi namai įsigyti, kur pastovų prieglobstį randa įvairios globos reikalingieji.

O KAS PO TRIJŲ DEŠIMTMEČIŲ?

Apie draugijos veiklą, ir jos steigėjo žodžiais, „siaurą tikslą“ šiose dienraščio skiltyse jau buvo rašyta. Tačiau laiko upė atridena vis naujų problemų; net ir veiklos horizontai gerokai išsiplėtė, ypač dabar, kai i tėvynę ir iš jos keliai paplatėjo. Įsikūrę ir ten vargūi mažinti giminingos organizacijos: Lietuvių katalikų moterų „Caritas“, Tremtinio klubas, Invalidų sąjunga. Globos reikalingųjų skaičiai ten kur kas didesni. Dideli ir organizacijų narių skaičiai, tik visa beda su ištekliais... Iš kur imti lėšų, jei kraštą savanaudis „didysis brolis“ nuolingo? Ateina prašymai: laiškuose surašytos graudžios gyvenimo istorijos. Jie — mūsų broliai, sesės, daug patyrę, vargo liūnus išklampoję... Ir taip „siauras“ šios draugijos tikslas ima plėstis: užmezgamas (dar tik individualiai) ryšys su tomis organizacijomis, nors kol kas dar nėra pats palankiausias laikas kokią nors konkretesnę veiklą la linkme išvystyti. Ateitis parodys, kaip jau bus galima vienodų tikslų siekti, kaip juos derinti. Pagrindė betgi svarbiausia — lėšų turėjimas.

Dabartinį draugijos struktūrą stovi galima nusakyti taip: nemažam skaitiui mūsų širdis pajudėjus iš centro — Chicago — i visus keturis pasaulio kraštus, dalis buvusių seniūnių pranyko. Tačiau Chicago pietvakariuose gausėjantys lietuviški telkiniai su centru Lemonte jau prašė prašosi naujos seniūnijos ar net skyriaus. Gyvenimo kaita neišvengiama. Tačiau pagrįdė turi būti jautri ir pagalbai pasiruošusi širdis. Visa kita — vien eilinė procedūra.

Šiuo metu draugijos skyrių, savarankiškai veikiančių, yra dešimt: Chicago, Cicero, Melrose Parko, Detroito, Washingtono, D.C., St. Peterburgo, Juno Beach, Hot Springso, Seattle ir puikia veikla vis labiau pasižymintis Los Angeles skyrius. Visi tie skyriai palaiko ryšį su centru — Chicago, o centras visų skyrių nars informuoja biuleteniu, išleidžiamu tris kartus per metus. Į centrą skyriai atsiunčia ir dalį savo įvairiais renginiais ir parduotais rankdarbiais įsigytų lėšų. Centras

DRAUGAS, šeštadienis, 1989 m. spalio mėn. 14 d.

5

Lietuvos Dukterų gegužinėje Marquette Parke valdybos narės pasirodusios patarnauti pasivaikinti norintiems lankytojams. Iš k.: Sofija Plėnienė, Nijolė Grigaliūnienė, pirm. Stasė Paulionienė ir Gražina Micevičiūtė.

savo ruožtu šelpia pagalbos reikalinguosius net ir tolimuose pasaulio kraštuose, kuriuose po ketvėkš narių taip pat gyvena, bet veiklos jokių ten nėra.

KAIP TYLUSIS DARBAS VYKSTA?

Kiekvienas geras sumanymas lėšų telkime būna daugiau ar mažiau sėkmingas: pačių narių marginami velykačiai, kepami kepsniai, rengiamos gegužinės su pačių narių pagamintais patiekalais, suaukotų vartotų drabužių pardavimas, rankdarbių parodų ruošimas, na, ir du metiniai baliai, suruošiami pavasarį ir rudenį.

Kai įėjus apmeti akimis pilną svečių salę, širdį pakutena pasitenkinimas, kad visuomenės prietaria ir vertina Lietuvos Dukterų darbą, remia savo atsilankymu arba atsiunčiamomis aukomis. (Jų nemažai gaunama ir mirusiųjų atminimą prisimenant.) O tai — jau bendrai dirbamą darbą, nes žinome, kad lengviau yra duoti negu imti. Atrodo, kad salėje susirenka tie, kuriems tenka lengvesnė gyvenimo dalis — duoti. Taip turbūt ir yra... Didelis atpildas už be pertraukos dirbamą artimo meilės darbą yra atsiunčiami padėkos laišukai, atsiliepiamas i prašymą talkai, teigiamas veiklos įvertinimas. Gi užvis labiausiai — jausmas, kad esi savo artimui, ir dar savam tautiečiui, reikalingas, kai jis

vargė, kai, rūpestių slegiamas, pats nuo jų nepajėgia atsipalaiduoti. Kiekviena tokia diena tampa pilnai įprasminama. Ar tai labai sunku? Nelabai: reikia tik neišleisti iš akių Dievo mums nurodyto kelio, kuriuo einant užtikrintai nusikratysi dvasiškai apnešančių savanaudiškumo dulkių.

Ir vėl ruduo dosniai atseikėja mums savo gėrybių; jomis vertai naudojasi mokantysis dalintis su ju stokingančiu. Čia tarpininkauti mielai sutinka Lietuvos Dukterys: jos kviečia i jų spalio 21 d. ruošiamą jubiliejinį Rudens pokylį Jaunimo centre, Chicagoje. Programoje — solistės Romos Mastienės dainos ir arijos, muz. Manigirdui Motekaičiui fortepijonu palydint. Kūno penų pasirūpins Ona Norvilienė ir jos talkininkės; bus ir atgaivos, ir vertingų laimikių, ir žavios šokių muzikos, Ažuolius Stelmokui grojant. Priedu, kaip visada, — jauti, šeimyniška nuotaika, kurią išgyvendami galėsime tarti, pasitelkę posmą iš Lietuvos:

Susilikime visi prie žmoniško lauzo

Ir tie, kurie linksni,
Ir tie, kurie liūdni,
Ir šitos silumos, lyg duonos, atsilauškim

Ir būsim geresni,
Ir būsim sotesni...
Sofija Jelionienė

Lietuvos Dukterų gegužinėje valdybos pirm. St. Paulionienė kalbina kugeliu besivaikinančius poetą Kazį Bradūną, muz. Balį Pakštą, E. Pakštienę ir K. Bradūnienę.

Lietuvos Dukterų draugijos centro valdyba 1988-89 m. kadencijoje. Iš kairės: sėdi — Ir. Vebrienė, P. Kinderienė, kun. J. Juozevičius, valdybos pirmininkė St. Palionienė, M. Noreikienė, V. Pruskienė, J. Gaigalėnė. Stovi — O. Smitienė, J. Krutuliene, S. Undraitienė, O. Mažionytė, Em. Kantienė, M. Barienė, Ald. Ankiene. Nuotraukoje trūksta: Gr. Micevičiūtės, N. Grigaliūnienės, Sof. Jelionienės, J. Ivauskienės, H. Bagdonienės ir A. Lietuvninkienės, o taip pat ir Garbės pirmininkės buv. gener. konsules Juzes Daužvardienės.

Nuotr. J. Tamaliūčiū

LIETUVIŲ FONDAS IR TAUTOS KULTŪRA

BRONĖ KOVIENĖ

Neabejotinai Lietuvių fondo steigėjai yra verti pagarbos. Jų idėja prigijo su dideliu pasisekimu ir tikriausia visų nuostabiū (netgi pačių kūrėjų) išaugo į didelę finansinę instituciją, artėjančią prie 5 milijonų pagrindinio kapitalo. Lietuvių fondas pasižadėjo savo užsimojimuose, kad palūkanas, kurias ne pagrindinis kapitalas, panaudos remti lietuvių kultūrai, jaunimui, meną, mokslą ir visuomeninę veiklą.

Grazūs užsimojimai! Čia noriu trumpai sustoti, ką tada Lietuvių fondo kūrėjams reikėjo pasižadėti remti „kultūrą“. Žodis kultūra turi labai daug sąvokų, bet tikriausiai jie turėjo mintį lietuvių tautos kultūrą.

Vienas iš rimčiausių kultūringos tautos pažymių yra, kaip jie sugeba pasirūpinti savo palėgėliais ir seno amžiaus sulaukusiais tautiečiais. Šitoj srityje Lietuvių fondas dar neparodė susirūpinimo, išsky-

rus, kad kasdien per Lietuvių radijo, tarp kitos reklamos, kreipiasi į senimą ir kitus, kad jie savo testamentuose nepasimirštų įrašyti Lietuvių fondo. Pilnas Marquette Parkas yra senų, nepajėgiančių savęs aptarnauti, vienių tautiečių. Didžiausias senatvės priežas, šalia nesveikatos ir netekimo fizinio jėgų, yra vienvietė. Daugelis senatvės sulaukusių tautiečių turi vaikus, ir iš šalies atrodo, kad jiems vienvietės problema neturėtų egzistuoti. Bet tas mūsų moderniškas gyvenimas yra taip jau sutvarkytas, kad vaikai skuba dirbti ir organizuoti savo gyvenimą ir negali savo tėvais pasirūpinti arba iš kitos pusės tėvai nenori išvažiuoti iš lietuviškos aplinkos ir apsigyventi kur nors Texase pas vaikus, kurie vis tiek neturi laiko savo tėvams. Priežastis visi pažįstama, ir nereikėtų jų čia aiškinti. Visi turi geros valios, bet dažnai jų būna sunku įvykdyti. Seni

daug jaunų tėvų ir mokytojų su šeimomis. Kaip ir anksčiau, vaikams pagloboti ir pamokyti paskaitų ir kitų užsiėmimų metu buvo suorganizuotas vaikų darželis. Vaikų darželio vedėja buvo Dana Mikuzienė, o mokytojos A. Mikučauskaitė, K. Šilimaitytė, E. Tjūnelytė ir E. Tuskenytė. Su savo darbo vaisiais jos pasirodė vakariniuose programose ir užbaigiamajame vakare.

Vakarai nebuvo laisvi, kas vakarą 8 val. buvo vakarinės programos, sumanai pravedamos Baltijos Udrų. Tai dar jauna mergaitė, bet sumani, tvarkinga ir išradinga. Turėjome susipažinti su Kudirka paminėti, talentų, poezijos ir Dainavos aidų, kur labai gražiai įvairia programa pasirodė visi keturi Udrų vaikai: Darius, Baltija, Almis ir Vytis bei susikaupto vakaras, lankant kryžius, pagaliau lauzas,

pasigėrint vakaru ir socialiai pamaitinant šiais metais gausius uodus. Kiekvieną vakarą V. Kučas rodė vaizdažuostes... Visų vakarų vakaras – atsisveikinimo vakaras, suorganizuotas ir prarastas muz. St. Slizio. Tas vakaras jau aprašytas. Po programos – atsisveikinimo vakas, paruoštos Pr. Masilionienės, St. Stasienės ir visų kulinarijos kursų kuriant.

Drauge veikė Br. Krokio vadovaujama lietuviškai besimokančiųjų grupė. Jie sunkiai mokėsi, mielai bendravo, noriai pasirodė vakariniuose programose. Dalyvių buvo daug: ne 12, o 120, buvo pradedant New Yorku, baigiant Los Angeles, kuriems čia atvykti gana toli. Buvo ir iš Rochesterio, Philadelphia, Washington, Clevelando, Detroito, buvo ir iš Chicago. Buvo ir iš Lietuvos svečių, kurie gerėjosi mokytojų pastangomis.

SĄJŪDŽIO REIKALU

Spalio mėn. 6 dieną Jaunimo centre, Čikagoje įvyko visuomenės susitikimas su Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Tarybos nariu Arvydu Juozaičiu. Publikos prisirinko pilna salė. Prie įėjimo buvo renkama auka 5 dol. ir buvo pasiūlyta dar pasirašyti į aukų lapą Sąjūdžiui. Sąjūdžiui suaukta 1283 dol., o prie įėjimo suaukta 1573 dol. Atsiskaityti visas išlaidas, įskaitant mokestį už salę ir mažą honorarą paskaitininkui, likutis pridėtas prie Sąjūdžio aukų. Iš viso Sąjūdžiui pasiūsta 2004 doleriai. Labai dėkoju ad hoc komitetui: S. Endrijonienėi, B. Jasaitienei, J. Damušienei, M. Remienei, P. Vaičekauskui ir dr. P. Kisielui, taip pat visiems, prisidėjusiems darbu prie įėjimo, aukų rinkimo, užkandžių ir gėrimų tvarkymo. Padėka Damsušiams už Juozaičių prieglaudą ir transportaciją. Padėka Ritai Dapkutei už sklandų susitikimų planavimą. Ypatinga padėka dr. Juozui Kazickui už Juozaičių kelionių Amerikoje finansavimą.

Dr. Kazys Ambrozaitis

VIENA KNYGA – VIENAS DOLERIS ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI „DRAUGE“

MEILĖ DVIDEŠIMTAME AMŽIUI. P. Maldeikis. 273 psl.
MARIJOS ŽODIS FATIMOJE. Kan. dr. A. Aleksa. 128 psl.
MIŠIŲ PASLAPTIS. Kun. J. Danielius. 77 psl.
VYRAI KLYSTELIUOSE. Dr. Juozas Prunskis. 307 psl.
UŽ SPYGLIUOTŲ VIELŲ. A. Gervydas. 221 psl.
AUKSO RUDUO. Mykolas Vaitkus. 119 psl.
PIRMASIS RŪPESTIS, novelės. Jurgis Jankus. 213 psl.
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnoras, MIC. 445 psl.
RUNCĖ IR DANDIERINAS. Jonas Zmuidzinaitis. 109 psl.
LIETUVIŠKOS PASAKOS. Dr. J. Balys. 229 psl.
KONSTANTINAS OLŠAUSKAS ir jo teismo byla. 141 psl.
DR. KAZYS DRANGELIS, biografija. K. A. Girytas. 214 psl.

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsi, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

žmonės geriausiai jaučiasi tarp savo draugų, bendraminčių ir savo tautiečių.

Apsidairius apie Chicago, matai tiek gražių pavyzdžių – danų, švedų, žydų ir kitų gražiai sutvarkytus ir tam tikslui pritaikytus „retirement homes“. Ar nereikėtų ir mums lietuviams susirūpinti ir pasekti kultūringų tautų pavyzdžiu ir pastatyti savo lietuviškai kalbančių pensininkų namus? Neatrodė, kad mes iki šio laiko būtumėm piniginiai nepajėgūs, nes pristatė nemažai gražių bažnyčių, kurios viena po kitos jau nuejo į svetimačių rankas, gražius su lietuvišku atspindžiu vienuolynus, lietuvių Jaunimo centrą. Net dargi per palyginamai trumpą laiką surinkom 600,000 dol. (jeigu skaicių gerai prisimenu), kad būtų įsteigta prie Illinois universiteto lietuvių kalbos katedra, ir iki dabar mokam ne tik profesoriams, bet ir studentams, kad ta katedra egzistuotų.

Pensininkų namai ir senelių prieglaudos nėra nuostolius nešančios institucijos, jeigu jos yra gerai tvarkomos. Yra tokių, kurios pastatytos pelnui nešti.

Grįžtant prie Lietuvių fondo, jo įstatuose pagrindinis kapitalas yra investuotas indeliuose, įkainių laktuose, bendrovių obligacijose, akcijose ir žemėje. Ar Lietuvių fondas negalėtų peržiūrėti pagrindinio kapitalo tvarkymo galimybes ir atlikti svarbų tautos kultūros įrodymą, investuojant ir pastatant patogius lietuvių pensininkų namus, tuo atlikdami didelį meilės darbą savo tautiečiams ir kartu saugiai investuodami savo pagrindinį kapitalą. Aš esu tikra, kad gyventojų ten netrūks, nes laikas eina pirmyn ir tie, kurie dabar džiaugiasi savo pusamžiu, už 20 metų bus 70.

Taip pat sudarius geras sąlygas senatvei, daugiau atsisiras ir testamentuose norintį prisiminti sumanų ir rūpestingą tautos kultūros puoselėtoją Lietuvių fondą.

ŠVARESNIS GAZOLINAS

Illinois valstijoje planuojama įvesti reikalavimą, kad būtų vartojamas švaresnis gazolinas. Taip būtų sumažinta tarša 2%, tačiau to gazolino kaina pakiltų 1-3 centus už galioną.

BRANGS AUTOMOBILIŲ STATYMAS

Chicago miesto tarybos finansų komitetas nutarė, kad už automobilų statymą gatvių pakrašty visur turi būti naudojama nebe 10 centų, kaip ligšiol kai kur buvo, bet 25 ct.

COLISION EXPERTS

Visoki automobilių pataisymai. Mes perkam ir parduodame automobilius.
JONAS IR VINCE STANEVIČIUS
2637 W. 47 Street
523-1249

V. T. ELECTRIC CO.

Licensed, Insured – Bonded
436-8937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

VENCKAUSKAS, INC.

Builders & Remodeling
• Porches & Decks • Floor & Wall Tile
• Aluminum Siding & Trim • Kitchen & Baths
• Masonry • Rec Rooms
• Additions • Insurance Repairs

Peter (312) 448-0113

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

VALOME

KILIMUS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYŠ
737-5168

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI** NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

No. 544 – 59 & Oakpark – 3 mieg. mūrinis namas 25 metų senumo; gražus, įrengtas rūsys; 2 auto. garažas; daug įvairių priedų. Graži aplinka. Geras pirkiny už žemą kainą. Skambinkite dabar.

No. 548 – 71 & Lawndale – 4 mieg. mūrinis namas, 30 metų; 1 1/2 prausyklos; įrengtas rūsys; naujas stogas ir šild. sistema; centr. šildymas; aluminio apdaila; puikiai išlaikytas; daug priedų. Skubėkite.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui paskambinkite skubiai – dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. – 434-7100 & 436-8600

HELP WANTED

PRESSMEN
Experienced Chief 15 & 17 operators. 4 pm to 12 pm shift with experience in multi-color work. Union benefits. Salary commensurate with exp. Must speak fluent English. Call or come in for application:
AMERICAN BADGE CO.
15537 S. 70th St.
Orland Park, IL
532-4454

HOUSEKEEPER

For 2 Days Per Week
Near North Location.
References and Basic English Required.
(312) 664-2211

CABINET MAKER

Small custom laminating shop near Roosevelt and Central needs a cabinet maker with at least 3 years experience. Must understand some English. Call Ed at 921-0044. 8:00 AM - 4:30 PM.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. – GA 4-8654

ELEKTROS

ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemą. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Decks
Tel. 888-8624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

MASTER PLUMBING

COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 636-2960

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189
Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI** NAMUS per šią staigią, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klientais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamas**.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybės pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutei Ščerbaitei Mayer** dėl sąžiningo pataravimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

FOR SALE

Brick ranch on wooded 1/2 acre in rural Lemont, fireplace, fam. rm. \$149,900. Re/Max, 403-6000, Sandra Cummings.

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. butas Marquette Parko apyl., antrame aukšte, saulėtas, šviesus, su šiluma. Reikalui esant, išnuomojamas ir garažas.
Tel. 434-2655

Išnuomojamas 3 kamb. butas Marquette Parko apyl. Antrame aukšte, su šiluma; yra virykla ir šaldytuvai.
Skambinti 639-9153

Išnuomojamas 4 kamb. butas su baldais arba be jų; antrame aukšte; Bridgeporto apyl. Skambinti po 5 val. p.p. 523-5433

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Daug sutapusių, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progal. Pilnai užbaigtą foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antradienį, trečiadienį, susikabinsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. – PROspect 6-8998

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND
ADDING MACHINES
Nuomoja, Parduoda. Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
PHONE – 581-4111

TREE SERVICE

Gėnėjame medžių šakas
Medžius nupjaujame ir nuvežame
19 metų patyrimas
Skambinkite
Justinui 927-5782

Dr. Jonas Adomavičius ir Petras Petrutis, Margučio vedėjas, drauge su Vilniaus universiteto ansamblio Jaunimo centro scenoje. Dr. J. Adomavičius teikė po 100 dolerių kiekvienam Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio nariui. Kiekvienas medikas gavo papildomą šimtinę.

Nuotr. Jono Tamulaičio

NE VIEN PASKAITOS... (8)

JUOZAS MASILIONIS

Jau daug rašyta apie Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitę, bet dar ne visa pasakyta, kai kas tik puse lūpų tepaminėta, o didelė dalis visai nutylėta. Kodėl? Diskriminuojama? Bijodamas bylos ir pylos, turiu aprašyti ir dar nepaminėtus darbus ir įvykius, ypač atsikirsdamas tiems, kurie priekaištauja: „nenoriu pas mokytojus važiuoti: ten tik paskaitos ir paskaitos... Uždaro jus ten kaip į vienuolyną“. Neuzdaro, ir ne kaip vienuolynę tenka gyventi, ir ne fotelias apstatydamas viešbutyje, o gražioje Dainavoje, kur kambareliai žinote kokie, kur lovytės žinote kokios, kur lietuviška aplinka – žinote kokia.

Buvo buvo, visko buvo. Ir miegoti ilgai neleidė! Dar saulė vos rengiasi tekėti, dar tik 7 val., o jau komendantas Br. Keturakis kelia, švilpdamas ir šaukdamas „Varpo“ žodžiais: „Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite!“ Ir taip į kiekvieną dienos punktą šaukiant, tenka vartoti seną metodą ir priemonę – gerklę. Taip ir pagalvoji drauge su Donelaičiu: „Ak, kur dingot tos gražios dienos, kai Dainava turėjo dalyvius sušaukti varpą, kada turėjo virtuvėje įrengtą stiprią sireną, kuri ir mirusius galėjo prikelsti, kada turėjo raštinėje paprastuti mikrofoną?“ Ir tuos Donelaičio klausimus atsako vysk. A. Baranauskas: „Visa prapuo-“

Kad ir senų metodų, bet susisaukdavome. Atsikėlė, apsiprausė ar dar ne, 7:15 kieme jau rinkosi sporto entuziastai. Jie, Br. Keturakio vadovaujami, mankštinami kojas, rankas ir liežuvį, nueidavo ligi stovyklos vartų ir grįždavo. Kryžkelėje susistabdes, vadovas ne juokais pradėdavo mankštinti. Jei neklausysi, tuoj tavo pavarde paminės...

8 val. ryto šv. Mišios, kurias atnaušaudavo kapelionas kun. J. Duoba ir pasakydavo trumpa drūtą pamoksluką. Su juo koncelebrudavo studijų savaitės entuziastas kun. P. Daugin-tis. Po pamaldų eidavome valgyklon pakelti vėliavų ir tada pusryčiauti. Taip būdavo

visada, šiais metais – kitaip. Galėjome pakelti tik vieną (lietuvišką) vėliavą, nes kito stiebo vėliavai pakelti virvė nutrūkus, ir neatsirado drasulio ar sportininko, kuris į stiebo kartį įsiliugtų ir virvę perkistų. Taip kaip neatsirado pelės, kuri paristų katei varpelį.

8:40 pusryčiai, o po jų 9:30 lietuvių kalbos pamoka. J. Masilionis šiais metais supažindino klausytojus su žodžių deryba. Nuo 10 ligi 12 paskaitos. Jau išmoko prelegentai pasitenkinti 40 ar 45 minutėmis, kad liktų laiko diskusijoms ir pertraukėlei. 12 val. dainavimo pamoka, pravedama muz. St. Slizio.

1 val. pietūs, o po jų laisvalaikis, maudymasis, prižiūrint Viktorui Kučui. Pirmąją savaitės pusę vanduo buvo lyg šaltokas, vėliau pagerėjo, tai ir maudymosi entuziastų buvo. 3:30 iš visų kampų visus surinkdavo pavakariai: ar pienas su pyragaičiais, ar įvairūs vaisiai.

4 val. lig šiol buvusi vienybė suskyla: Jadvyga Matulaitienė salelę šokdina jaunus ir senus, akordeonu grojant Dariui Udriui. Girdisi akordeonas, mokytojos komandos, šokėjų ritmas. O čia pat, virtuvėje prie salės, tuo pačiu laiku Stefanija Stasienė mokė moteris kulinarijos: maišė, kepė ir kartais, iškišusius rankas pro duris, kyštelėdavo be užsiėmimo aplink slankiojantiems vyrams kokį nematytą neregėtą gardesį. Taigi, kaip sakytą, vyrai tuo laiku nebuvo užimti. Siųskite pasiūlymus, kuo juos tuo laiku užimti.

5:30 trečioji ir paskutinė dienos paskaita, 6:30 vėliavos nuleidimas. Vėliavos pakelimus ir nuleidimus tvarkė komendantas Br. Keturakis. Po to vakarienė. Šeimininge buvo Ona Norvilienė, jos padėjėja B. Normantienė. Valgis, kaip visuomet, buvo labai geras, ir ne vienas pridėjo per savaitę ne svarą ir ne du. O ką pasakys daktarai, kai pas juos nueisite? Atsakymas aiškus: nevalgykite per daug, nors ir labai skaniai pagaminta. Valgymo metu į kita ežero pusę eikite...

Studijų savaitėje dalyvavo

Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte,
spalio 28 d., 6:30 v.v. ruošiamas
Programą atlieka sol. NERIJA LINKEVIČIUTĖ,
palydima muz. MANIGIRDO MOTEKAIČIO.
Šokiams groja „VYTIES“ orkestras.
Gausios vaišės, įvairi atgaiva.

PUOTA TIK TAU

VIETA: Pasaulio Lietuvių Centras,
511 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Informacija ir stalų rezervacijos:
R. Šarauskienė, tel. 963-5827
R. Kronas, tel. 968-0184

ISTORIJA KARTOJASI MŪSŲ KOLONIJOSE

EDMUNDAS JAKAITIS

Prieš katilui pradant virti, pirmiausiai pasirodo tai šen, tai ten burbulai. Smulkūs, nedrąsūs. Bet jie dažnėja ir didėja. Pagaliau kunkuliuojantis viralas, kaip nerami masė, nesutildama katile, pradeda nesuvaldomai veržtis pro katilo kraštus.

Skaitytojas gali suprasti apie kokį katilą čia kalbama. Mišrainė, susidedanti iš daugiau kaip 100 tautų, pradeda Tarybų sąjungos katile kunkuliuoti. Kai vieni pateko į tą katilą, patikėję 1917 metų revoliuciniams pažadams, kiti buvo tiesiog okupuoti. Dar kiti po antrojo pasaulinio karo buvo priskirti sąjungininko globai.

70 metų praėjus, piliečiai išlikę nesunaikinti antrojo pasaulinio karo, iškentėję sunkius pokario laikus, tikėjosi tos gerovės, kuri buvo taip dažnai žadėta. Vietoj gerėjimo, reikalai blogėjo. Sąjunga artėjo prie ekonominio bankroto, chaoso. Katastrofai išvengti, piliečių nuraminimui, Gorbachovas paskelbė savo perestroiką. Varžtams atsileidus, papūtė nauji vėjai. Pradėjo atgimti griežto režimo užlopintos ideologijos. Balsai prabilo garsiau ir garsiau. Nuo prašymų prie reikalavimų. Kai kas buvo laimėta, kai kas yra pradža. Pasaulis susižavėjo Gorbachovo nauja linija. Kaip viskas pasibaigs, pamatysime.

Pradėjus reikštis įvairiems sąjūdžiams, su kitais iškilo ir rusizmas. Iki šiol būdamas nušalyje, tapė tik marionetėmis. Rusų kalba buvo valstybinė kalba. Pirmenybė visur buvo rusams. Bet milijonai rusų buvo nepatenkinti, matydami savo tautiečių biurokratiją.

Marytė Utz, visuomenininkė ir modeliuotoja, dabartinė Kriaučiūnų vardo Montessori vaikų namelių auklėtoja. „Kernavės“ skaučių tunto paukščių vadovė, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rėmėjų rengiamoj madų parodoj Jaunimo centre, spalio 15 d., bus pranešė — komentatorė.

Nelygybė buvo tarp partiečių ir nepriklausančių partijai. Pirmieji, norėdami užsitikrinti sau gerą gyvenimą, ne visus įsileido į partijos gretas. Garsinamoji lygybė nepasiekė tikrųjų liaudies sūnų. Stalino karo metu sukelti tautiniai jausmai pradėjo atgimti.

„Rusija rusams“ — vis dažniau pasigirsta tarp diskutuojančių rusų. Ultranasionalinių pažiūrų ideologija, pasiūlymusi Pamjat (atmintis) vardą, randa vis daugiau pritarėjų nesuvokiančios bendruomenės tarpe. Anot Pamjat, visų nesėkmių kaltininkai yra žydai. Trockis, tas nešvankus žydas, buvo bendrininkas sunaikinti kiek galima daugiau rusų. Kaip kitaip galima paaiškinti jo elgesį pirmojo pasaulinio karo metu? Žydai patarėjai klaidino Leniną, melavo Stalinui. Žydai samokslininkai sugriovė Rusijos ūkį. Kas yra Gorbachovo patarėjai? „Žydai“ — porina Pamjat agitatorius. Tik rasišis grynumas gali išsaugoti Rusijos kultūrą. Pagal Pamjat, rokas, moderni poezija, vakarietiškos apsirengimo mados, moterų lygybė, demokratinės idėjos tai yra tik rusų kultūros naikinimas.

Žydai nužudė carą ir jo vaikų kraujas buvo panaudotas religiniams ritualams. Skamba absurdiškai, bet antisemitizmas nusiteikusiems — tikra paguoda. Žydų sukelto neregavimo nėra galo. Kas primaišydavo švino į krikščionių bažnyčių varpus? Kas, jei ne zionistai, yra atsakingi už rusų alkoholizmą? Žydų samokslas pasekoje buvo Chernobilio nelaimė. Įrodymas — „Pravda“ laikraščio nuotraukoje matyti kylančiuose reaktoriaus dūmuose Dovydo žvaigždė.

Dimitrij Vasilev yra laikomas judėjimo vyriausia galva. Jeigu jis dažnai ir prieštarauja pats sau, nereikia laikyti jį bereikšmiu. (Prisimintina Hitlerio pradžia). Jis yra pavojingas. Kalbomis tenkindamas mases, įgautas vis daugiau pritarėjų. Nestebėtina, kad viena iš jo ideologinių dogmų yra jungtis prie Vozhd (vado). Anot Vasilev, fašizmas yra tautos grynumo laidas. Rusijai reikia apsisvalymo. Žydai bus išguiti su savo sugedusia kultūra. Pamjat tai padarys.

Kalbantieji už Pamjat išsina iš nacionalizmo ribų. Neapkanta kitiems paaiškinama sionistų apibūrinimu: sionistas yra tas, kuris tiki, kad jo tauta yra geresnė už kitas.

Milijonus mulkino Hitleris, neatsilikio nei Stalinas. Vieni guldė galvas už Vaterlandą, kiti — už Rusiją. Negeriau yra su Gorbachovu. Vykusiai laviru-

E. Chicago, IN
LB GEGUŽINĖ

Savo laiku, East Chicagoje gyveno daug naujų ateivių, todėl ir visuomeninis veikimas buvo aktyvus. L. Bendruomenės susirinkimuose dalyvaudavo gražūs būrys tautiečių, o renkant naująją valdybą, netrūko savanorių kandidatų. Kaip visur, taip ir čia viskas mažėja ir veikla silpnėja. Panaikinus Šv. Pranciškaus parapiją, apie kurią spietėsi visos lietuviškos organizacijos, daug tautiečių prisijungė prie amerikiečių parapijų ir tik mažas būrelis įstojo į Šv. Kazimiero parapiją Gary, Ind. LB irgi prisiglaudė prie Šv. Kazimiero parapijos, pasilaikydama senąjį vardą. Žinoma, nei narių skaičiumi, nei savo veikla LB negali prilygti ankstyvesniems laikams. Vienas įvykis kiekvienais metais vis dar sutraukia draugų plačiose apylinkėse gyvenančius tautiečius — tai LB gegužinė, kuri vyksta Vilučiu sodyboje Schererville, Ind., jiems neimant už tai jokio mokesčio.

Šiais metais gegužinė įvyko rugsėjo 10 d. Vilutis visą savaitę dirbo vienas, beruošdamas savo sodybą šiai gegužinei. Pjau-damas žolę ir statydamas, jo žodžiais tariant, vis prašė šv. Petrą gražaus oro. Diena pasitaikė labai graži, todėl ir subuvo ten 84 asmenys. Kadangi beveik visas maistas ir gėrimai bei laimėjimų dalykai yra suaukoti pačių tautiečių, todėl ir gegužinės pelnas pasilieka LB kasoje. E. Chicago LB vadovauja veikli visuomenininkė B. Vilutienė. Už šios gegužinės pasisekimą reikia dėkoti Vilučiu šeimai ir visiems prie jos prisidėjusiems.

V. Vailionis

damas tarptautinę politiką, randa pritarėjų ne tik Rytuose, bet ir Vakaruose. Laikydamas rankose partijos vadžias, vežimas rieda vis blogėjančiu keliu. Kupstas po kupsteliu važiavimą daro sunkesnį. Kiek ilgai jis išlaikys vadžias, ateitis parodys. Juk kartais ir mažas kupstas apverčia didelį vežimą. Žinia, kad istorija kartojasi.

A.†A.

VERONICA A. GANCH
PRANINSKAS

Gyveno Madison, Wisconsin, anksčiau Palos Heights, Illinois.

Mirė 1989 m. spalio 10 d.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukros: Alexandra Doubleday ir April Ganch, sūnūs: Edward, marti Linda, Robert, marti Judith, John; anūkai: Matthew Doubleday su sužadėtine Karyn, Jean Timmer su vyru James, Rodney Palmer, Alexis, Brendan, Roma, Arjuna Ganch; proanūkas Nicholas Timmer ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas sekmadienį, spalio 15 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, spalio 16 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Vietoje gėlių prašoma aukoti Diabetes Association.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukros, sūnūs, anūkai ir proanūkas.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.

PETRUI BURKAUSKUI

mirus, jo žmonai, sūnams, broliui ANTANUI ir jų šeimoms nuoširdžiai užuojautą reiškia

Ema ir Bronius Užemiai

A.†A.

PETRUI BURKAUSKUI

mirus, Jo žmonai IZABELEI, sūnams ARŪNUI su šeima, RONALDUI ir visai giminei reiškiamo užuojautą ir kartu liūdime

Cleveland

Ona ir Antanas Vasiai

A.†A.

JUOZUI ČYVUI

mirus, giliai liūdime kartu su mielais draugais, dukra DANUTE MISELIENE, žentu VYTU ir vaikais DAIVA ir LINU. Taip pat nuoširdžiai užjaučiame žmoną GENE, sūnus KESTUTĮ, KARIBUTĄ ir VYTENĮ su šeimomis.

Regina ir Rimas Griškėliai
Izida ir Leopoldas von Braun
Ramunė ir Vincas Lukai
Roma ir Gediminas Bielskai
Danguolė ir Pijus Bielskai

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel: (312) 839-2511

A.†A.
RIMUČIUI BULOTAI

pas Visatos Kūrėją Amžinybės iškeliavus, giliame skausme likusiai jo šeimai, brangiajai mamytei EUGENIJAI BULOTIENEI bei giminėms nuoširdžiausią bičiulišką užuojautą reiškia:

Vanda ir Juozas Gasperai
Karolis Lazinka
Juozas Lekas
Zita ir Petras Noreikos
Elena Stančienė-Filak
Vincas Valkavickas
Aleksandras Dundulis

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Kazys Bradūnas bus koreferentu Vandos Zaborskaitės paskaitai „Vaizgantas ir Lietuvos atgimimas“ Ateities akademiniame savaitgalyje. Paskaita įvyksta sekmadienį, spalio 29 d., 1:30 v. p.p. Ateitininkų namuose, Lemonte.

x Audrė Budrytė, dainininkė ir aktorė, vaidins Giedrės rolę „Daktaro Gervydo“ dramos pakartotiniame pastatyme lapkričio 12 d. Jaunimo centre. Ji pakeis premjeros metu vaidinusi Gitana Braslauskaitę, kuri išvyko studijuoti į Los Angeles miestą.

x Nemažas kiekis knygų buvo pasiūstas kun. K. Pugevičiaus vadovaujamai Religinei šalpai ir Putnamo seselės dalinimui iš Lietuvos atvykstantiems. Chicagoje lankantis Arvydas ir Laima Juozaitis, buvo sutarta išsiųsti knygų į Lietuvą.

x Studentai Vida Brazaitė ir Jonas Variakojis praves „Varpo“ ir dr. Vinco Kudirkos minėjimą spalio 20 d. ruošiamą Jaunimo centro kavinėje. Jaunimas atliks dr. Vinco Kudirkos muzikinę ir poetinę kūrybos programą. Pradžią 7:30 val. vak. Visi kviečiami.

x Antro Kaimo antrosios gastrolės Lietuvoje skirtos programos premjera bus Playhouse (2515 W. 69). Šeštadienį, spalio 21 d. 8 v.v. ir vienintelis pakartojimas sekmadienį, spalio 22 d. 6 v.v. Bilietai – Gifts International, 2501 W. 71 St. Tel. 471-1424.

x American Travel Service Bureau parūpina lėktuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skristi iš New Yorko ir Washingtono į Chicago, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New York'e, kuris sutinka atvykstantiems iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį patarnavimą atlieka ir grįžtantiems į Lietuvą. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 1-312-238-9787.

x San Francisco LB skyrius rengia rudens balių š.m. spalio 28 – 6 val. vakare Fort Mason Officers Club patalpose. Programą atliks O. Vindasienė ir V. Tautkevičienė iš Windsor, Canada. Rezervacijos pas skyriaus pirmininkę Gintą Luneckaitę-Cabal. Tel. (415) 697-0679. Kviečiame dalyvauti visus San Francisco ir apylinkių lietuvius.

x Dėmesio video aparatų savininkai! Galbūt esate pastebėję, kad užsieninių vaizdajuosčių negalima naudoti amerikiečių gamybos rekordieruose ir atvirkščiai. Norint vaizdajuosčių panaudoti, reikia jas „išversti“ – pritaikyti. Už labai prieinamą kainą IHF Productions pritaikys jūsų vaizdajuosčių kasetes greit ir tiksliai, naudodami „state-of-the-art digital“ aparatus. Kainoraštį galite gauti atsilankydami arba parašydami žemiau nurodytą adresą, arba skambindami 312-929-9091. Taip pat čia galima pirkti arba išnuomoti lietuviškų dokumentinių filmų. IHF Productions patenkins visus jūsų video poreikius. Sav. Petras Bernotas. IHF PRODUCTIONS, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609.

x Vysk. Paulius Baltakis, OFM, yra pakviestas ir sutiko dalyvauti šeštajame Mokslo ir kūrybos simpoziume lapkričio mėnesį. Jis simpoziumo atidaryme lapkričio 23 d., ketvirtadienį, sukalbės invokacija.

x Muz. Arūnas Kaminskas, Acanthus Chamber choro vadovas ir dirigentas, kaip praneša radijo WFMT, šį sekmadienį, spalio 15 d., 3 val. p.p. turės koncertą Unitarian Church patalpose, 1330 Ridge Ave., Evanston Ill. Gros Mozarto, Beethoveno ir Puccini kūrinys. Smuiku gros Herkulis Strolia. Įėjimas laisvas.

x Akademinių Skautų sąjūdžio Chicago skyrius rengia spalio 15 dieną, sekmadienį, 12 val. dienos Jėzuitų koplyčioje šv. Mišias už visus mirusius narius. Kviečiami visi akademikai dalyvauti.

x Šv. Kazimiero kapinių kapų sklypų savininkų draugijos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 22 d., 2 val. p.p. Gage Parko Fieldhouse patalpose – prie 55-tos ir Western gatvių. Visi kviečiami dalyvauti.

x „National Catholic Register“ savaitraštyje, spalio 15 d. laidoje, yra išspausdintas ilgas vysk. Pauliaus Baltakio pasikalbėjimas su šio laikraščio bendradarbiu kun. Petru Stravinsku apie Lietuvą, dabartinę jos padėtį ir lietuvius.

x Akiniai siuntimui į Lietuvą. Kreiptis į Aldona Kaminskienę, Optical studio, 2620 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629. Telefonas 778-6766.

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel. 1-312-523-9191.

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, Ill. Tel. 476-2882. Visų rūšių paminklų, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

x Dirbantis vyras ieško kambario su baldais ir virtuve, arba be virtuvės. Rašyti: John Barton, 4401 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632.

x Ieškau pirkti dviejų, ar daugiau butų namą Brighton Parko ar Marquette Parko apylinkėje. Tel. 425-7160.

x Š. m. spalio 15 d., sekmadienį, 10 v.r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje bus aukojamas mirties metinių šv. Mišios už a.a. Klemenso Stasyčio sielą. Giminės, draugai ir jį pažinusieji kviečiami pasimelsti.

x Linksma, gera ir smagu bus „Ateities“ žurnalo vakare, kuris įvyksta šeštadienį, spalio 28 d., Jaunimo centro didžiojoje saleje. Vakare – jaunimo kūrybos premijos, nuotaikinga programa, vaišės ir šokiai. Vietas „Ateities“ žurnalo vakare rezervuoti skambinant 434-2243.

x Kristanavičiaus Fondas padeda išlaikyti Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centrą, kurio užmojis yra išsaugoti mūsų tautos kultūrinę vertybę ateities kartoms. Mūsų darbai reikalauja moralinės ir materialinės paramos iš lietuvių visuomenės. Bendrai dirbant mūsų ateitis gali būti šviesi ir laiminga. Kviečiame visus į talką. Nuo mokesčių nurašomos aukos ar paskolos gali būti siųstos adresu: 5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636 USA. Telefonas (312) 434-4545. Pirminkas Robertas Vitas.

x Juozas Kulys buvo išrinktas kaimyninės bendruomenės atstovu mokyklos McKay tarybon. Su juo buvo taip pat išrinktas Daniel Prendergast, arių ir lietuvių kilmės. Kr. Donelaičio lituanistinė mokykla naudoja McKay mokyklos patalpas. Šie atstovai bus atsakingi apylinkėi už šios mokyklos ateitį.

x Inž. L. Maskaliūnas, architekt. A. Kerelis ir inž. L. Šlenys išvyko į Lietuvą dalyvauti Lietuvos inžinierių draugijos atidaryme ir kalbės su pakviestais apie atvažiavimą į simpoziumą.

x Vytautas Lapėnas, daugiau negu trejus su puse mėnesio išbuvęs Švedijoje ir Lietuvoje, praėjusią savaitę sugrįžo atgal į Chicago ir sparčiai ruošiasi V. Mykalojaus-Putino dramos „Daktaro Gervydo“ pakartotiniam pastatymui, kuriame jis vaidina pagrindinę Gervydo rolę. Pastatymas bus lapkričio 12 d.

x Emilija Kantienė, pirm. Antanas Beleska, Algis Čepėnas, Stefanija Galesienė, Vaclovas Jakovickas, Kazimieras Laucius, Elena Mickienė, Juozas Nalis, Anastazija Šemienė ir Jonas Šiugždinis rengia Balfio atstovų priėmimą spalio 15 d. 12 val. dienos Balfio centro įstaigoje. Jie visi yra Balfio nuolatiniai talkininkai, drabužių siuntinių paruošėjai, aukų rinkėjai, nuosirdūs Balfio rėmėjai.

x Įamžinkite savo gyvenimo prasmingas akimirkas! Felicija Banytė prityrusi fotografė, profesionalė. Vestuvinės fotografijos, portretai ir kt. Tel. 312-325-0408.

x Išnuomojamas modernus, 2 mieg. butas, Kedzie ir Marquette Rd. apylinkė. Suaukusims. Kreiptis tel. 656-6599.

x PATRIA parduotuvės pastato priekis buvo sugriautas automobilio nelaimėje, tačiau prekyba vyksta kasdien. Čia rasite didelį pasirinkimą dovaninių prekių ir įvairių Lietuvoje vartoti tinkančių elektroninių ir kt. aparatų. Siunčiame prekes kargo į Lietuvą taip pat ir į kitas Amerikos miestus. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-778-2100.

x Keičiame pinigų aukštą santykiu. Giminėms Lietuvoje galite nupirkti automobilį daugiau, negu Vilniaus „dolerinėje“. Taip pat galite nupirkti namus Lietuvoje. Kreiptis į Tomą, tel. 312-579-3243.

x JUOZAS RACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Parduodamas GINTARO klubas, 2548 W. 69 St., Chicago, lietuviams! Pasiūlymas tik 3 mėnesiams. Galima derėtis dėl biznio ir pastato kainos/salgų. Skambinti: Contract Services, tel. 890-0333. Svetimtaučiams „Gintaro“ klubas bus pasiūlytas š.m. lapkričio 1 d.

JAV LB tarybos sesijoje. Iš kairės: A. Kuolas, Banionytė, prof. V. Antanaitis, kun. R. Repšys, PLB pirm. V. Bieliauskas, Arvydas Juozaitis, Kanados LB pirm. V. Bireta ir JAV LB pirm. dr. A. Razma.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JONUŠO STIPENDIJA DVIEM STUDENTĖM

Broniaus Jonušo stipendija lituanistiką studijuojančiam jaunuoliui šiais metais buvo paskirta dviem studentėms iš Chicago – Vidai Brazaitytei ir Jūratėi Jankauskaitė. Tai jau dviliktą stipendiją, ir ją gavo iš viso septyniolika studentų. Pusė visų stipendiatų buvo Chicagoje veikiančio Pedagoginio lituanistikos instituto lankytojai. Stipendiją įkūrė, kasmet skirdama po tūkstantį dolerių muziko ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo atminimui, jo našlė Emilija Jonušienė iš Omahos. Kai pasitaiko, kad stipendijos vienodai verti du ar net trys studentai ir

ja reikia dalintis, mecenatė skiriamą sumą padidina. Taip buvo ir šiais metais.

Emilija Jonušienė Omahoje suorganizavo ir administruoja jau du didelio masto modernius vyresnio amžiaus žmonėms namus – prieglaudas. Nebras kos valdžios pareigūnai šiuos namus laiko net labai pavzdingais ir rekomenduoja kitiems sekti tuo pavyzdžiu. Dar reikia pasakyti, kad Jonušienė iš niekur nepaveldėjo turto, bet savo sumanumo ir darbštumo dėka, net rizikuodama, iš nieko ėmėsi organizuoti, ir jai paisekė. Gautuoju pelnu sėpia lietuviškas institucijas, remia bažnyčias, vienuolynus, spauda ir jaunimą.

x Šv. Kazimiero seserų vienuolijos rėmėjų metinė vakarienė bus sekmadienį, spalio 29 d., 1:30 val. po pietų Pressman saleje, 5717 So. Kedzie Ave. Kviečia visus rėmėjus. Bilietai po 15 dol. Registruoti iki spalio 23 d. pas ses. Angele tel. 776-1324.

x Baltic Blossoms gėlių parduotuvė bus uždaryta spalio 16 d., pirmadienį, 17 d., antradienį ir 18 d., trečiadienį.

x Pristatome giminėms pinigų palankiu santykiu. Kreiptis: tel. 1-312-776-1036, Miglinas, Sr.

x American Travel Service Bureau praneša, kad dabar galima nupirkti automobilį giminėms Lietuvoje. Kaina: „Lada“ nuo 5,245 dol., o „Samar“ nuo 6,245 dol. Automobiliai pristatomi per 30-60 dienų iš Suomijos. Taip pat galima užsakyti „Volga“ ir „Zigulius“ bei kitas prekes tiesiai per dolerinę parduotuvę Vilniuje. Informacijai kreiptis: ATSB, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787.

x Lietuvių Katalikų Labdarų sąjungos 75 metų sukakties pobūvis įvyks šeštadienį, lapkričio 4 d., Balzeko Muziejaus Gintaro saleje. Rezervacijos skambinkite Reginei Saulienei 436-9587 (dienomis 10-5:00). Bilietų kaina: 75 dol. dviems, 40 dol. vienam asmeniui, 20 dol. studentams.

x Dana Parcel Service siunčia siuntinius su vietoje apmokėtais muitais. Prekiaujame elektroniniais aparatais, žemomis kainomis tinkamais naudoti Lietuvoje. Pagal jūsų pageidavimą, sudarome siuntinius vietoje. Kreiptis: Danutė Mikalčienė, 1232 Berkshire Ln., Barrington, IL 60010, tel. 312-540-5856.

x Pasaulyje Lietuvių centrui aukojo: po 1,000 dol. Liet. Fondas ir Aras Lintakas, Oak Lawn, IL, 500 dol. K. K. Bružai, Homewood, IL, 283.54 dol. Aušra, Inc., 200 dol. O. Karosienė, Lemont, IL, po 100 dol. V. Bieliauskas, Cincinnati, OH ir P. Petkevičius, Lemont, IL; 25 dol. L. Butkus, Winthrop Harbor, IL. Nuosirdūs aciu!

Vida ir Jūratė, pavyzdingas lietuviškas, sveikinimas su stipendija. Tai kiek padės joms studijuoti. Žinome, kad jų abiejų šeimoms nėra turtingos. Jos pačios priverstos susisiekti uždarbio iš šalies. Džiaugiamės ir neabejojame, kad tai auga ir bręsta dvi gražios lietuviškos atžalos.

Stipendijate Vida Brazaityte Chicago visuomenei pažįstama kaip labai veikli studentė. P.L. institutą jau baigė, tebestudijuoja St. Xavier kolegijoj biologiją. Ji jau Donelaičio lituanistikos mokyklos mokytoja, redaguoja mokyklos laikraštį „Pirmuosius žingsnius“, dalyvauja „Laiškų lietuviams“ konkurse ir laimi premijas, rašo ir į kitus laikraščius. Buvo pakviesta į JAV LB Švietimo tarybą ir apsiėmė paruošti trečiajam skyriui pratybas prie skaitymo knygos. Ruošia ir antrą – galvosūkių rinkinį pradinėi mokyklai. Aktyvi skautė akademikė, lanko stovyklas, bažnyčias, vienuolynus, spauda ir jaunimą.

Jūratė Jankauskaitė

Jūratė Jankauskaitė neatsilieka nuo Brazaitytės. Ją čia griežtai pažįsta kaip gerą deklamatorę, skaitytoją, pranešėją, turinčią gražų, be svetimų įtakos lietuvišką žodį, tarimą. Suprantama kodėl: i Ameriką iš Lietuvos atvyko tik prieš aštuonerius metus. Čia mokykloje išmoko gerai angliškai, bet ir pasiryžo išlikti su nesugadintu lietuvišku žodžiu. Studijuoja kolegijoj. Taip pat baigė Pedagoginį lituanistikos institutą, dalyvauja instituto etnografiniam ansamblyje, šoka „Grandy“, talkina „Dainavos“ kolektyve, veikia Jaunimo sąjungoj, dalyvavo politiniam seminare Washingtono. Jūrų skautė, buriuotoja. Buvo Donelaičio mokyklos „Pirmųjų žingsnių“ redaktorė, laimėjo rašinių konkursą, rašo į laikraščius. Nuo šio rudens pradėjo mokytojauti Dariaus ir Girėno mokykloje.

Vida ir Jūratė, pavyzdingas lietuviškas, sveikinimas su stipendija. Tai kiek padės joms studijuoti. Žinome, kad jų abiejų šeimoms nėra turtingos. Jos pačios priverstos susisiekti uždarbio iš šalies. Džiaugiamės ir neabejojame, kad tai auga ir bręsta dvi gražios lietuviškos atžalos.

KAD „EGLUTĖ ŽALIUOTŲ

Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rėmėjų rengiama madų paroda šį sekmadienį spalio 15 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre bus tikrai madinga, meniška, graži ir įdomi. Įvairūs drabužiai, dienniniai, laisvalaikio, sporto ir vakariniai iš įvairių parduotuvių, siuvėjų, kūrėjų ir pačių modeliutojų siūti ir megzti sudarys spalvingą mozaiką, kurią parodys grakščios modeliutojos ir modeliutojai: Dalia Bartkienė, Lisa Beigienė, Edvardas Dambrasas, Asta K. Hannan, Juzė Ivšauskienė, Irena Kleinaitenė, Arvydas Končius, Vilgaile Lendraitienė, Gražina Liautaud, Andrea Mackevičiūtė, Vida Murray, Sofija Plėnienė, Rima Sell, Birutė Šimaitienė, Alius Stankaitis, Violeta Strikienė, Mindaugas Vygantas, Violeta Woodward, Jūratė Zelba ir Nijolė Zoloto.

Marytė Utz, visuomenininkė ir modeliutoja, Montessori Namelių ir Kr. Donelaičio rengiamose parodose modeliausi, bus šio renginio pranešėjakomentatorė.

Pernykštėje parodoje sceną dekoravęs Ken Frey ir šiemet paruošė išpūdingas dekoracijas ir programos viršelį. Liudas Stankaitis tvarkys muziką, kuri lydės modeliutojų žingsnius, o šviesos keisis pagal Vidos Momkutės vaizduotę. Taip pat bus galima laimėti vertingas dovanas.

Seserų rėmėjų valdyba, vadovaujama Salomėjos Endrionienės, rūpinasi, kad ši paroda suteiktų atsilankiusiems tikrai jaukią popietę, pasigrožimą apranga, malonų pabendraavimą.

Šios parodos didžiausia darbuotoja, koordinatore, jau pernai pasižymėjusi dideliais sugebėjimais, organizuotumu, nuosirdumu, greita orientacija, sugebanti rast sprendimą paskutiniui momentui kilusiems netikėtumams, yra Giedrė Merckienė. Jai talkina Gražina Liautaud.

Nesant vietų prie stalų saleje, prie įėjimo bus galima įsigyti bilietus į balkoną mažesne kaina.

Visi kviečiami į parodą atsilankyti ir tuo būdu paremti lietuvių vaikų žurnaluką „Eglutė“, leidžiamą Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolijos Putname.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
JONAS NAKAS
505 Pleasant St., Ste. 202-C
St. Joseph, MI 49085
Tel. 616-983-4130
Aptarnauja Union Pier, New Buffalo ir kt. pietvakarių Michigano lietuvius

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.